

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

On beşinci İnikat

12.XII.1956 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	111:112	5. — Sualler ve cevaplar	114
2. — Havale edilen kâğıtlar	112	A — Şifahi sualler	114
3. — Yoklama	112	1. — Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in, hükümet programında yer alan hususlardan hangilerinin tahakkuk ettirildiğine ve «Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri» hakkındaki Kanun muvacehesinde partilerin mâruz kaldıkları durum üzerinde ne düşünüldüğüne dair Başvekilden şifahi suali (6/275)	114
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	112	2. — Bursa Mebusu İbrahim Öktem'in, Türkiye, Pakistan ve Irak Başvekilleri ile İran Hariciye Vekilinin 23 Kasım'da Bağdad'da yaptıkları toplantı neticesinde neşrettikleri müşterek tebliğin üçüncü ve dördüncü maddelerine dair Başvekilden şifahi suali (6/293)	114
1. — Erivan muhacirlerinden Cafer Avşar'a hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkındaki kanun lâyihasının geriverilmesine dair Başvekâlet tezkeresi (1/299, 3/452)	112:113	3. — Kırşehir Mebusu Ahmet Bilgin'in, Süveyş Kanalı harekâtı ile Bağdad görüşmelerine, İsrail ile münasebetlerimizin kesilmesi sebeplerine ve Suriye olayları hakkında ne gibi tedbirler alındığına dair Başvekil ve Hariciye vekilinden şifahi suali (6/294)	114
2. — Belediye Kanununun 15 nci maddesinin 43 ncü fıkrasının değiştirilmesine ve 19 ncü maddesine bir fıkra ve kanuna bir madde eklenmesine dair olan kanun lâyihasının geriverilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (1/411, 3/453)	113	4. — Diyarbakır Mebusu Mustafa Ekinçi'nin, Vekâletlerin niyabetle idare edilmeleri sebeplerine dair Başvekilden şifahi suali (6/296)	114
3. — Sivas mebusları Bahattin Örnekol ve Etem Erdiñ'in, çarşı ve mahalle bekçileri hakkındaki kanun teklifinin geriverilmesine dair tavriri (2/261, 4/254)	113		
4. — Trabzon Mebusu İsmail Şener'in, Hariciye Encümeninden istifa ettiğine dair tavriri (4/255)	113		
5. — Sivil savunma kanunu lâyihasının Muvakkat Encümende müzakere edilmesine dair tezkeresi (1/536, 3/454)	113		

	Sayfa
5. — Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, yemelik ve tohumluk hububatın temini, fiyatlarının tanzim ve tesbiti ile ekiliş ve istihsaline dair Ziraat ve İktisat ve Ticaret Vekillerinden şifahi suali (6/297)	114
6. — Müzakere edilen maddeler	
1. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 bütçe yılı hesabı katisine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 mali yılı Hesabı Katı kanunu lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatasını (3/395, 1/479)	114:115,122,124,130:133
2. — Türkiye Büyük Millet Meclisi 1956 yılı Haziran - Ağustos ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatasını (5/36)	115
3. — Hafik'in Pirhüseyin köyünden Alioğlu Mehmet Karataş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasını (3/386)	115:123
4. — Bartın'ın Amasra nahiyesinin Çanakçılar köyünden Hüseyinoğlu İsmail Akkaya'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasını (3/385)	123
5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında Atom enerjisinin sivil sahada istimali hususunda iş birliğine dair Anlaşma» ve Washington Büyükelçiliği ile Amerika	

	Sayfa
Birleşik Devletleri Hariciye Vekâleti arasında teati edilen mektupların tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatasını (1/458)	123:124,124,134:137
6. — Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri meerasının ıslahı dolayısıyla yeniden tesbiti için Hükümete salâhiyet verilmesine dair kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatasını (1/444)	124
B — Tahrirî sualler ve cevaplar	
	125
1. — Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, 1955 yılında Karabük mamulü sanayi demirlerinin vilâyetlere ve vilâyetlerde ihtiyaç sahiplerine tevziinde tatbik olunan esasların ne olduğuna dair sualine İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun tahrirî cevabını (7/151)	125:126
2. — Çanakkale Mebusu Safaeddin Karanakeç'i'nin, kok veya linyit yakan kasaba ve şehirlerimiz halkının kışlık yakacak ihtiyaçları hususunda ne gibi tedbirler alındığına ve bu mahrukata satış fiyatlarına dair sualine İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun tahrirî cevabını (7/249)	126:128
3. — Kars Mebusu Turgut Göle'nin, İzmir Fuarında teşhir edilip satılan mallardan dolayı, yabancı memleketlere transfer borçlarının 1953 - 1955 yıllarında ne miktarda olduğuna dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Abdullah Aker'in tahrirî cevabını (7/244)	128:129

1. — SABIK ZABIT HÜLÂSASI

Mülga 1683 sayılı Askerî ve mülki tekaüt Kanununun 25 nci maddesinin 4 ncu fıkrasının tefsiri hakkındaki Başvekâlet tezkeresini görüşmek üzere vekâletlerle mütenazır encümenlerden âza alınmak suretiyle Muvakkat Encümen teşkili kabul olundu.

Hakkâri Mebusu Übeydullah Seven'in, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 102 nci maddesinin tefsiri hakkındaki takririnin teşkil olunan Muvakkat Encümene havalesi kabul olundu.

Başvekil Adnan Menderes'in, Devlet Vekili ve Millî Müdafaa Vekâleti Vekili Şemi Ergin'le birlikte NATO Konseyi toplantılarına iştirak etmek üzere Paris'e hareketleri dolayısıyla avdetlerine kadar Başvekilliğe İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun, Devlet Vekillğine de Devlet Vekili Cemil Bengü'nün, Millî Müdafaa Vekâletine Devlet Vekili Emin Kalafat'ın Vekillik edeceklerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi okundu.

Elâzığ Mebusu Hüsnü Göktağ'un, hudut otoritesi, hududun tanzimi ve kaçakçılığın men'i hakkındaki kanun teklifi ile,

Elâzığ Mebusu M. Şevki Yazman'ın, 6830 sayılı İstimlâk Kanununun 14 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifi, talepleri üzerine geriverildi.

Bütçe ve Hariciye encümenlerine birer âza intihabı için reyler toplandı.

Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in, Hükümet programında yer alan hususlardan hangilerinin tahakkuk ettirildiğine ve «Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri» hakkındaki Kanun muvacesesinde partilerin mâruz kaldıkları durum üzerinde ne düşünüldüğüne dair Başvekiliden şifahi suali, Başvekil hazır bulunmadığından, gelecek İnkâda bırakıldı.

Bolu Mebusu Ahmet Hatı'nın, otomobil lâstığı temin ve tevzi işlerindeki güçlüklerin giderilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair Başvekil ile İktisat ve Ticaret Vekilinden olan şifahi suali ve,

Millî Korunma Kanununda yapılan tadiller

üzerine kâr hadlerinde vukubulan azalma neticesinde ithal edilmeyen maddelere ve imalcilerle sanayicilerin daha müessir bir kontrole tâbi tutulmaları hususunda ne düşünüldüğüne dair İktisat ve Ticaret Vekilinden olan şifahi suali, sual sahibi bu İnkâta da hazır bulunmadığından, düştü.

Seyhan Mebusu Sinan Tekelioğlu'nun, ağaç traverslerle değiştirilen demir traverslerin ihtiyaca salih bir hale ifrağı hususunda ne düşünüldüğüne dair şifahi sualine İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu cevap verdi.

Manisa Mebusu Yunus Muammer Alakant'ın, Dahili Nizamnamenin 174 ncu maddesinin tefsiri talebinin reddine dair Teşkilâtı Esasiye Encümeni mazbatasını kabul edildi.

Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin Bütçe Encümenine iadesi, Encümen Mazbata Muharririnin talebi üzerine kabul edildi.

Askerî Ceza Kanununun 34 ncu maddesi ile 4542 sayılı Kanunla muaddel 35 ncu maddesinin (A) bendinin 3 numaralı fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ile,

Askerlik Kanununun 35 nci maddesine 5010 sayılı Kanunla ilâve ve 6518 sayılı Kanunla tadil edilen (E) fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun lâyihasının birinci müzakereleri bitirildi.

Toplanan reylerin tasnifi neticesinde Bütçe Encümenine Trabzon Mebusu İsmail Şener'in, Hariciye Encümenine de Muğla Mebusu Zeyyat Mandalinci'nin seçildikleri tebliğ olundu.

12. XII. 1956 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnkâda nihayet verildi.

Reisvekilî

Tokad

İhsan Bac

Kâtip

Bolu

İhsan Güleç

Kâtip

Van

Mustih. Görentaş

Sualler

Şifahi sualler

1. — Kars Mebusu Hasan Erdoğan'ın, ilâç sıkıntısının giderilmesi hususunda ne gibi tedbir-

ler alındığına dair şifahi suali İktisat ve Ticaret ve Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerine gönderilmiştir (6/302)

2. — Malatya Mebusu Nüvit Yetkin'in, Üniversite kuruluşu içinde teşkilât emrine alma Kanununa müsteniden yapılan bâzı tasarrufların sebeplerine ve bu hâdiselerle ilgili olarak üniversite mensupları hakkında yapılan takibata dair şifahi suali Maarif, Dahiliye ve Adliye vekâletlerine gönderilmiştir (6/303)

Tahrirî sual

1. — Konya Mebusu A. Fahri Ağaoğlu'nun, Bina Vergisinin 1954 ve 1955 senelerindeki tahakkuk ve tahsilât miktarı ile bir sene içinde hususi idarelere tahmil ettiği masrafın kaç liradan ibaret olduğuna dair olan tahrirî sual takriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir (7/265)

2. — HAVALÉ EDİLEN KÂĞITLAR

Lâyhalar

1. — Avrupa Konseyinin imtiyaz ve muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna ek Protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/594) (Hariciye, Millî Müdafaa, Adliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

2. — Türkiye ile İran arasında imzalanan Ticaret Anlaşması, Ödeme Protokolü, Zabıtname ve eki Protokollerin tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/595) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

Teklifler

3. — İzmir Mebusu Halûk Ökeren ve 14 arkadaşının, Tapulama Kanununa bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/394) (Adli-

ye, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

4. — İzmir Mebusu İlhan Sipahioğlu'nun, İsmailoğlu Hasan Pamir'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi (2/395) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Mazbatalar

5. — Bolvadin'in Çay bucağının Aşağı mahallesinden Veliöğlu Himmet Sarıkan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/384) (Ruznameye)

6. — Türkiye Büyük Millet Meclisi, Riyaseti Cumhur ve Divanı Muhasebat Reisliği 1955 yılı hesabı katileri hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbataları (5/35) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,05

REİS — Reisvekili İhsan Bağ (Tokad)

KÂTIPLER : İhsan Gülez (Bolu), Muslih Görentaş (Van)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız efendim.
(Hatay mebuslarına kadar yoklama yapıldı)

efendim.
REİS — Ekseriyetimiz var, celseyi açıyorum

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — *Erivan muhacirlerinden Cafer Avşar'a hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkındaki kanun lâyihasının geriverilmesine dair Başvekâlet tezkeresi (1/299, 3/452)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

6. VIII. 1955 tarihli ve 2799 sayılı yazımıza ektir :

Erivan muhacirlerinden Cafer Avşar'a hide-

matı vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkındaki kanun lâyihasının iadesine müsaade buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Başvekil
Adnan Menderes

REİS — Geriverilmiştir efendim.

2. — Belediye Kanununun 43 ncü fıkrasının değiştirilmesine ve 19 ncü maddesine bir fıkra ve kanuna bir madde eklenmesine dair olan kanun lâyihasının geriverilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (1/411, 3/453)

REİS — Tezkereyi okuyoruz efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek
Reisliğine

7. II. 1956 tarihli ve 71/283-478 sayılı yazımızla sunulmuş olan 1580 sayılı Belediyeler Kanununun 15 nci maddesinin 43 ncü fıkrasının değiştirilmesine ve 19 ncü maddesine bir fıkra ve kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihasının iadesine müsaade buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Başvekil
Adnan Menderes

REİS — Geriverilmiştir efendim.

3. — Sivas mebusları Bahattin Örnekol ve Etem Erding'in, çarşı ve mahalle bekçileri hakkındaki kanun teklifinin geriverilmesine dair tavriri (2/261, 4/254)

REİS — Tavriri okutuyorum efendim.

Yüksek Reisliğe

Çarşı ve mahalle bekçileri hakkındaki kanun teklifimizi geri alacağımızdan, gereken muamelelerin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımızla rica ederiz.

Sivas mebusları

Bahattin Örnekol Etem Erding

REİS — Geriverilmiştir, efendim.

4. — Trabzon Mebusu İsmail Şener'in Bütçe Encümeni âzalığine seçilmesi münasebetiyle

Hariciye Encümeninden istifa ettiğine dair tavriri (4/255)

REİS — Tavriri okuyoruz:

Yüksek Reisliğe

Bütçe Encümeni âzalığine seçildiğimden Hariciye Encümeninden istifa ettiğimi saygılarımla arz ederim.

Trabzon
İsmail Şener

REİS — Arzı malûmat olunur, efendim.

5. — Sivil savunma kanunu lâyihasını görüşmek üzere Muvakkat Encümen teşkiline dair tezkeresi (1/536, 3/545)

REİS — Tezkereyi okutuyorum:

Yüksek Reisliğe

12. XII. 1956

Sivil savunma kanunu lâyihası, Dahiliye Vekili ve Millî Müdafaa Vekâleti mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Müzakere mevzuu lâyiha hakkında, verilen etraflı izahatı yerinde gören encümenimiz, lâyihanın bir an evvel kanuniyet iktisabetmesini temin ve işin ehemmiyetine binaen Adliye, Dahiliye, Millî Müdafaa ve Bütçe encümenlerinden seçilecek beşer âzadan müteşekkil bir Muvakkat Encümenin kurulması ve gereğinin yapılması için de dosyanın Yüksek Riyasete sunulmasına karar verilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Dahiliye En. Reisi Y.

Mazbata Muharriri

Yozgad

Ö. Lûtfi Erzurumluoğlu

REİS — İşin müstaceliyetine binaen lâyihanın Dahiliye, Adliye, Millî Müdafaa ve Bütçe encümenlerinden seçilecek beşer kişiden mürekkep Muvakkat bir Encümende görüşülmesi teklif edilmektedir.

Lâyihanın muvakkat bir encümende görüşülmesi teklifini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

A — ŞİFAHİ SUALLER

REİS — Suallere geçiyoruz, efendim.

1. — *Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in, hükümet programında yer alan hususlardan hangilerinin tahakkuk ettirildiğine ve «Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri» hakkındaki Kanun muvacehesinde partilerin mâruz kaldıkları durum üzerinde ne düşünüldüğüne dair Başvekil-den şifahi suali (6/275)*

REİS — Ziya Termen, buradalar; Başvekil yok, gelecek İnikada kalıyor, efendim.

2. — *Bursa Bebusu İbrahim Öktem'in, Türkiye, Pakistan ve Irak Başvekilleri ile İran Hariciye Vekilinin 23 Kasım'da Bağdad'da yaptıkları toplantı neticesinde neşrettikleri müşterek tebliğin üçüncü ve dördüncü maddelerine dair Başvekil-den şifahi suali (6/293)*

REİS — İbrahim Öktem, buradalar; Başvekil olmadığı için keza gelecek İnikada talik ediyoruz, efendim.

3. — *Kırşehir Mebusu Ahmet Bilgin'in, Süveyş Kanalı harekâtı ile Bağdad görüşmelerine, İsrail ile münasebetlerimizin kesilmesi sebeplerine ve Suriye olayları hakkında ne gibi tedbirler alındığına dair Başvekil ve Hariciye vekilinden şifahi suali (6/294)*

REİS — Ahmet Bilgin, buradalar; Başvekil

ve Hariciye Vekili olmadıkları için gelecek İnikada bırakıyoruz.

4. — *Diyarbakır Mebusu Mustafa Ekinci'nin, Vekâletlerin niyabetle idare edilmeleri sebeplerine dair Başvekil-den şifahi suali (6/296)*

REİS — Mustafa Ekinci, yok. Sual sahibi bulunmadığı için gelecek İnikada bırakıyoruz, efendim.

5. — *Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, yemeklik ve tohumluk hububatın temini, fiatlarının tanzim ve tesbiti ile ekiliş ve istihsaline dair Ziraat ve İktisat ve Ticaret Vekillerinden şifahi suali (6/297)*

REİS — Mehmet Hazer, buradalar; Ziraat Vekili burada, İktisat ve Ticaret Vekili yoklar. Buyurun Ziraat Vekili.

ZİRAAT VEKİLİ ESAT BUDAKOĞLU (Balıkesir) — Efendim, sual vekâletimize İktisat ve Ticaret Vekâletiyle birlikte teveih olunmuştur. Sual sahibi arzu buyururlarsa vekâletime ait kırsımlar için İktisat ve Ticaret Vekili arkadaşımızla birlikte cevap takdim edeyim.

MEHMET HAZER (Kars) — Hay hay efendim.

REİS — İktisat ve Ticaret Vekilinin bulunacağı bir celseye bırakılmıştır.

6. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

REİS — Gündemin bir defa müzakereye tâbi maddelerine geçiyoruz.

1. — *Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü'nün 1954 bütçe yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divan Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü'nün 1954 mali yılı Hesabı Katı kanun lâyhası ve Divan Muhasebat Encümeni mazbatası (3/395, 1/479) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddelere geçilmesini rey-

nize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edenler.

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1954 bütçe yılı Hesabı Katı Kanunu

MADDE 1. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü'nün 1954 bütçe yılı sarfiyatı ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere (105 088 921) lira (99) kuruştur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi cetvellerle birlikte reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Su İşleri Umum Mü-

(1) 23 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

dürlüğünün 1954 bütçe yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (137 798 784) lira (17) kuruştur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi cetvellerle birlikte reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere 3010 sayılı Kanun gereğince avans olarak verilen ve (A/2) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen (34 256 043) lira (32) kuruş tahsisattan mevkuf tutulmuştur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Gelirle sarfiyat arasındaki (32 709 862) lira (18) kuruş, tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tahsisattan 1954 bütçe yılı içinde sarf olunmayan ve ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ayrı bir sütununda gösterilen (4 308 838) lira (87) kuruş imha edilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini ieraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü yüksek açık oylarınıza arz ediyorum.

2. — *Türkiye Büyük Millet Meclisi 1956 yılı Haziran - Ağustos ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatasını (5/36) (1)*

REİS Mazbatayı okuyoruz.

(1) 24 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

(Mazbata okundu)

REİS — Yüksek itilâlarımıza arz edilmiştir.

3. — *Hafik'in Pirhüseyin köyünden Alioğlu Mehmet Karataş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasını (3/386) (1)*

REİS — Mazbatayı okuyoruz.

(Mazbata okundu)

REİS — Mazbata hakkında söz istiyen var mı?

Buyurun.

TURAN GÜNEŞ (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım, Alioğlu Mehmet Karataş'ın, idam cezasına çarptırılması hakkındaki karar mevzuunda encümenin hazırladığı mazbatayı bendeniz bir bakımdan kabule şayan bulmamaktayım. Yüksek Meclis; verilmiş olan idam kararının isabetli olup olmadığını, delillerinin gerekli şekilde incelenip incelenmediğini ve bunların tam olarak kıymetlendirilip kıymetlendirilmediğini incelemek mevkiinde değildir. Yüksek Meclisin idam hususunda nazarı dikkate alacağı husus mahkemenin bu ceza tetkikatının kanunlarımızla tesbit edilmiş usuller dairesinde yürütülüp yürütülmediğini, katî neticeye bağlanıp bağlanmadığını tetkikten ibarettir.

Tetkikatını yapan mahkeme kanun dairesinde bunu yapmış mıdır, usulü dairesinde temyiz yollarından ve derecattan geçmiş midir, dosya gerektiği şekilde tetkik edilmiş midir?.. Bunları incelemek durumundadır. Bunun dışında meselâ; falan şahit böyle demiş, falan şahit böyle demiş. Nitekim ondan evvelki tahkikatta böyle dediğinden mutabakat var; binaenaleyh idam kararı yerindedir, diyemez.

Bendeniz bunu doğru görmemekteyim. Nitekim bundan sonra Yüksek Meclisinizin müzakere edeceği başka bir kararda sadece «Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 nci maddesine göre dosyası tetkik edildi ve idam cezasının infazına karar verildi» deniyor.

Binaenaleyh bir kazai tasarrufa Meclis Anayasaya dışında iştirak ettirilmemiş olmak için bendeniz yüksek reylerinize iktiran ettiği zaman bir Meclis kararı olacak bu maddeden bir ibare-

(1) 25 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

nin çıkarılmasını ve diğer bir ibarenin ikamesini rica edeceğim.

Bu tezkerelerin gelişi, sırası, dizisi yapıldıktan sonra «Neticede...» denerek işin esasına intikal edilmektedir; bu kısımdan sonuna kadar olan kısım çıkarılarak onun yerine: «Alioğlu Mehmet Karataş'ın ölüm cezasına çarptırılması hususundaki mahkeme kararında her hangi bir mualleliyet görülmediğinden Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 ncı maddesine tevfiakan infazına encümençe ittifakla karar verilmiştir» denilecek olursa hakikaten biz de Temyizin üzerinde bir mahkeme olmak durumundan kurtuluruz. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Tahir Taşer.

TAHİR TAŞER (Kırşehir). — Muhterem arkadaşlar; Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 ncı maddesi, Büyük Millet Meclisinin idam kararlarının infazına salâhiyetli olduğunu âmir bulunmaktadır. Maddede kararın esbabı mucibesinin de yazılıp yazılmıyacağına dair bir hüküm ve sarahat yoktur. Adliye Encümeni bu kararı esaslî bir şekilde tetkik etmiş, kararın doğruluğuna kanaat getirmiş ve esbabı mucibesiyile Yüksek Huzurunuzda takdim etmiştir ama, yanında esbabı mucibe yazılmıyacağına dair bir hüküm ve sarahat olmadığına göre Turan Güneş arkadaşımızın noktai nazarı yerinde değildir. Bendeniz bu noktai nazara iştirak etmiyorum. Usul ve kaınuna uygun olarak verilen kararın Yüksek Heyetinizce tasdikini arz ediyorum.

REİS — Encümen adına Kemal Biberöglü.

ADLİYE ENCÜMENİ ADINA KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar bu mevzu veya buna benzer mevzular Meclis gündeminde yer aldıkça bâzı arkadaşlarımızın, mahkemelerin kararlarının bu kürsüden mebuslar tarafından hukuki mahiyetinin, karar verme yetkilerinin ve adalet istiklâlinin tartışılması mahiyetinde daima münakaşa konusu yapılmakta olduğu intibamı veren konuşmalara rastlamaktayız.

Bugün bahis mevzuu mazbatanın muharriri sıfatıyla derhal komisyonumuz adına arz etmeye mecburum ki, üzerinde durduğumuz mesele, bir vatandaş hayatına son verecek olan bir kararın mevzuunu teşkil etmektedir. Bir insanın hayatına son vermek yetkisi Anayasa tarafından kendisine verilmiş olan Yüksek Mec-

lisin onun taallük ettiği hâdisenin nelerden ibaret olduğu, hangi usüllerle muhakeme yapıldığı, hangi delillere istinadedilerek idam hükmünün verildiği, Temyiz Mahkemesinin ne gibi safhalar geçirdiği ve hattâ Temyiz Mahkemesince ittifakla mı, ekseriyetle mi, tebliğnameye muvafık olarak mı verildiği hakkında; Yüksek Meclis âzalarına komisyon tarafından malûmat verilmesini komisyonunuz vazife telâkki etmektedir. (Bravo sesleri)

Nitekim bundan bir müddet önce, burada bir idam kararının tasvibedilmesi dolayısıyla huzurunuzda gelmiş olan Adliye Komisyonunun mazbatası, bir kısım arkadaşlar tarafından itiraz mevzuu oldu. O zaman dendi ki, Adliye Komisyonu bir idam kararı getiriyor ve tasvibini istiyor. Biz burada tavuk mu kesiyoruz? Bu bir insanın hayatına son verecektir. Komisyon bize deliller hakkında neden bir bilgi vermiyor? Diye itiraz edilmişti. Biz de komisyon olarak bunları gayet tabii olarak karşıladık.

Onun için, mazbatamızda ne Anayasamız, ne hukuk anlayışı, ne İctüzüğümüz ve ne de Meclisin teamülüne aykırı bir husus mevcut değildir. Mevzu Yüksek Meclisin ittilâna, tasvibine arz edilirken sadece ve sadece Meclisi bir tescil memuru durumuna düşürmemek için şu mahkemeden karar çıkmış ve şu tarihte Temyizden geçmiş ve şu tarihte de Meclis Adliye Encümeninden geçerek Meclisin tasdikine sunulmuştur ey Meclis senin ittilâna arz ediyorum, şu şu usuli muameleler tamamlanmıştır, gözünü kapayıp bu idam hükmünü tasdik edin, demek Adliye Encümeni'nin şiarına yakışmamaktadır. Bu itibarla, arkadaşımız mazur görsünler, biz Adliye Encümeni olarak görüşlerine iştirak edemiyoruz.

TURAN GÜNEŞ (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlar, bir Meclis kararı bir idam kararının infazı meselesinde ileri sürdüğüm hukuki bir görüşü başka mânalara çekip aramızda münakaşa mevzuu olan meseleleri tekrar buraya çıkarmayı bendeniz Biberöglü arkadaşımıza yakıştıramadım. Bendeniz bu hususta sadece aklımın yettiği kadar Yüksek Meclise hukuki bir noktai nazar arz ettim. Buraya daha kanunlar gelecek, esasta ve rejimin temelinde ihtilâf halinde bulunduğumuz meseleleri tartışacağız.

Ama bir idam hükmünün infazı meselesinde serd ettiğimiz hukuki bir noktai nazarı muhalefetin bir...

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhalefetten bahsetmedim Turan Bey. (Soldan gürültüler) («muhalefetten bahsedilmedi» sesleri)

REİS — Müsaade buyurun efendim.

TURAN GÜNEŞ (Devamla) — Peki arkadaşlar. Mesele burada değil, şuradadır : Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 nci maddesi idam cezalarının tasvibinden, tasdikinden bahsetmiyor, açıkça «infaz» dan bahsediyor. Biberoğlu arkadaşımız «infaz» kelimesinin hukukta hangi mânaya geldiğini en az benim kadar bilirler. İnfaz ile mükellef bulunan organ, savehik cezaların infazında dosyayı, açıp bilfarz, «ver bakalım mahkeme kararını, yerinde mi, değil mi, deliller doğru mu, değil mi?» demez. İnfaz kelimesinin mânası, hakikaten yetkili bir organdan usulüne uygun bir şekilde verilmiş bir karar var mıdır, yok mudur diye tetkik etmektir. Onun haricinde infaz kelimesi hangi mânaya gelir arkadaşlar?

Şimdi bu infaz hükmünün dışında, Biberoğlu arkadaşımızın encümen namına söylediği gibi, «Meclis bu idam hükmünü tasvibedeek ama, mahiyetini bilmiyor tetkik etmelidir» denilemez. Arkadaşlarımız, devletin Anayasa ile tesbit edilmiş bir kaza organının ve o organın yine Anayasa ile tesbit edilmiş birtamam salâhiyetleri vardır, doğru, yanlış. Anyasa hükümlerini değiştirmek, Yüksek Meclisin salâhiyeti dâhilindedir, değiştirilir. Dersiniz ki, «Bir vatandaşın ölümü mevzuubahistir, Anayasayı değiştirelim, idam cezalarının tasdikini Meclisin salâhiyeti içine alalım.» O zaman mesele kalmaz. Ama Adliye Encümeni sadece bu kadarek vazife ile vazifelendirilmiş olmasını şiarına yakıştıramıyor, teferruata giriyor. Buna imkân yok. Bir kimse, «Ben çok akli eren bir adamım, binaenaleyh Bakanlar Kurulunu, Meclisi hiçe sayarım» derse olmaz böyle şey. Anayasa Meclise ne salâhiyet vermişse, encümene ne salâhiyet vermişse, Başvekile, Vekillere ne salâhiyet vermişse bunu kabul etmeye, bu salâhiyet hudutları içinde kalmaya mecburdurlar. Lûtf buyurun, Anayasayı değiştirin, «idam cezalarının tasdiki Büyük Millet Meclisinin salâhiyeti içindedir.» deyin o vakit böyle bir idam meselesinde de bütün delilleri açalım, burada tetkik edelim. Fakat Anayasanın bugünkü hükümleri

muvacehesinde delillerin takdirini Meclisin yetkileri içinde görmemekteyim. Ama dosya gelmiş, delilleri sayalım, bu başka şey.

Bakınız, Biberoğlu arkadaşımız mazbatasında neler diyor : «Tahkikatın her safhasında cereyanı hâdiseye uygun düşen ve ikrara müntehi beyanı ve şahit İsmail Yıldız'ın yeminli şahadeti ve diğer deliller ile şüpheden âri bir şekilde anlaşılmıştır.» Bunun dışında encümenca kabul edilmiş hükmün, mazbatada olduğu gibi izahına bendeniz hiç lüzum görmemekteyim. Bu meselede Meclisin bu mevzudaki salâhiyetlerinin ve idam salâhiyetinin dışına çıkmıştır. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Encümen namına Kemal Biberoğlu.

ADLİYE-ENCÜMENİ NAMINA KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar, ikinci defa huzurunuzda geldiğim için özür dilerim.

Evvelâ gunu arz edeyim ki: Burada söylenmiş olan kelimelerin dışında, mazbatamız yazılı olarak Yüksek Meclis âzalarının elindedir. Biz de mazbatamızda Yüksek Meclise yaptığımız teklifte infazın lüzumuna karar verilmesinden bahsetmekteyiz. Yoksa idam kararının tasdiki diye bir teklif getirmiş değiliz. Biz de gayet iyi bilmekteyiz ki, bir kararın tetkik edilerek tasdik veya nakzedilmesi salâhiyeti Temyiz Mahkemesine aittir. Halbuki buradaki «İnfazı lüzumuna karar verilmesi» demek, artık bu hükmün ahkâmı yerine getirilsin, son sözü Meclis olarak ben söylüyorum, bunun dışında bu karara veya infazına müdahale edecek bir merci, bir makam yoktur, demektir. Bunu Yüksek Meclisiniz de tasdik ederler, kabul ederler.

Şimdi, hal böyle olunca biz Adliye Encümeni olarak gerek kendi aramızda yaptığımız müzakerelerde, gerek Yüksek Meclise mazbatamızı takdim ederken infaz edilsin mi, edilmesin mi sözünü söyleyebilmek için birçok şeylere dayanmak mecburiyetindeyiz. Neden edilsin, neden edilmesin?

Turan Güneş arkadaşımızın ileri sürdükleri gibi mazbatada sadece usuli bir hatanın mevcud olup olmadığına işaretle iktifa olunması mecburiyeti kabul edilse, bakınız nelerle karşılaşabiliriz. Meselâ bir karar Temyiz Mahkemesinden geçmeden bize gelmiş olsa, usuli bir hata var demektir, yahut dâvanın rüyeti sırasın-

da mahkeme usuli bir hata işlemiş ve bu Temyiz Mahkemesinde görülmeden bize gelmiş olsa Turan Beye göre, mazbatamızda, bu usuli hatalara işaret etmiş olmakla, kararı veren mahkeme ile Temyizin bu kararının hatalarını ortaya koymuş olmayacak mıyız? İnfaz kelimesinin gerektirdiği gibi kararın adalete uygun olup olmadığı hususuna işaret etmek zorundayız. Aksi halde müşkil durumlara düşeriz. Muhterem Turan Güneş arkadaşımız, Anayasanın hükümlerinin ihlâl edildiğini, Adliye Komisyonunun böyle bir mütalâaya gitmemesi icabettiğini söylüyor. Biz Anayasanın hiçbir hükmünü zorladığımız kanaatinde değiliz. Aksine Anayasanın dayandığı 26 ncı maddesi idam hükümlerinin infazı hususunda vazife ve selâhiyeti yüksek Meclise vermekte ve biz infaz kelimesinin şümulü içinde cezanın, affa şayan olup olmadığı ve cezanın tadili, tahfifi selâhiyeti de Mecliste bulunduğu göre bu kararın mahiyeti üzerinde hukuki cephesi değil fakat adle uygun olup olmadığı hususunda Meclisi tenvir etmenin lâzımgeldiğine kaaniiz. Bu itibarla Anayasayı zorladığımızı da kaani bulunmuyoruz.

REİS — Servet Sezgin.

SERVET SEZGİN (Çanakkale) — Vaz geçtim.

REİS — Refet Aksoy.

REFET AKSOY (Ordu) — Muhterem arkadaşlarımız; hukuk sahasında anayasa mütehasısı olduğunu ara sıra bu kürsüden beyan eden Turan Güneş arkadaşımızın; Anayasanın 26 ncı maddesini demin burada beyan ettikleri şekilde telâkki ve iddia etmelerini hayretle karşıladım. Çünkü; Anayasanın 26 ncı maddesinde Büyük Millet Meclisinin fonksiyonuna dâhil olan bâzı hükümleri ne suretle tesahüp ve takabbül edip icra ve infaz edeceğine ait hükmü gayet sarıhtır.

26 ncı maddede deniyor ki : Harb ilânı, muahade akdi ve saireyi kaydettikten sonra cezaların tahfifi, tahvili, hususi ve umumi af ilânı, mahkemelerden sâdır olan hükümlerin infazı..

Şimdi, Büyük Millet Meclisine intikal etmiş bir idam cezasının infazı meselesini, kıymetli arkadaşım Kemal Biberoglu komisyon namına çok güzel izah ettiler. Bu nokta Büyük Millet Meclisinin bir vebaline ve fonksiyonunun selâmeti viedaniye içerisinde infazına taallük eden

hayatî bir meseledir. Bu, kolay bir şey değildir. Bir insanın hayatına son verirken Büyük Millet Meclisi millet namına bunu esaslı surette tetkik edecektir. Yalnız Turan Güneş Beyefendinin buyurdıkları gibi mahkeme derecâtından geçmiş mi, geçmemiş mi hususunun tetkikinden ibaret değildir. Esbabı mucibesi üzerinde elbette ki durulacaktır. Şayet lüzum görürse cezayı tahfif edecektir. Nitekim Büyük Millet Meclisi Mahkemei Temyize idam kararı tasdik edilmiş olan birçok idam hükümlerini burada müebbet küreğe veya 30 seneye indirmiştir. Bunlar tekerrür etmiş vakıalardır.

Binaenaleyh Büyük Millet Meclisi mademki bir insanın hayatının nihayet bulmasına hâkim bir vaziyettedir. Komisyonun Mahkemei Temyizin kararını esaslı bir surette tetkik ettikten sonra heyeti celilenizi esas üzerinde tenvir edici mahiyette bir mazbata yazması lâzımdır. Ve bu Büyük Millet Meclisinin kurulduğu tarihten değil, 93 Kanunu Esasisinden beri böyle gelen bir hükümden ibarettir. Binaenaleyh verdikleri taktir yerinde değildir.

REİS — Hamdi Sancar.

A. HAMDİ SANCAR (Denizli) — Muhterem arkadaşlar; benim söyleyeceklerimi muhterem arkadaşım Refet Aksoy aşağı, yukarı hülâsa ettiler. Ben de bir noktaya temas etmek istiyorum. Müddeiumumilik yapmış bir arkadaşımız olarak, Turan Güneş arkadaşımızın infaz hususunda müddeiumumilerin mahkeme kararlarını infaz etmeleriyle idam kararlarının Meclisteki tetkikini mukayese etmesinin hiç de doğru olmadığını ve olamayacağını işaretle iktifa edeceğim. Bir defa biz burada, müddeiumumiler gibi, mahkemelerden verilen kararları infaz edecek bir topluluk, bir heyet değiliz. İnfaza karar verecek bir heyetin bu kararı vermesi başka şeydir, infaz etmek yine başka şeydir. Fazla olarak müddeiumumiler, kararı infaz etmeden evvel mahkeme tarafından verilen kararın bütün noksanlıklarının ikmalinden sonra infaz zarureti ve lüzumunu belirten bir işaret görmedikleri takdirde o kararı infaz etmezler, mahkemeler yalnız kararı vermekle kalmazlar, karar katileştikten sonra infaz lüzumunu dahi ayrıca işaret ederler. Ondan sonra müddeiumumi bu kararı infaza geçer. Sonra; müddeiumumi kesinleşmiş bir kararı infaza başlarken, bu kararda usuli bir noksanlığın bulunup bulun-

madığını da tetkik eder. Yani tamamiyle bir robot şeklinde hareket etmez müddeiumumi.

Hal böyle iken Büyük Millet Meclisini; siz, mahkemelerden verilen kararların sadece infazına karar vermekle mükellefsiniz gibi gayet âbes ve garip bir vazife ile karşı karşıya bırakarak, kazai istiklâl endişesini ortaya koyup Meclisin istiklâlini zedelemekte hangi anayasa membandan hareket olduğunu anlamıyorum. Öyle bir parlamento tasavvur ediniz ki, bu parlamentoya bir mevzu getirilecek ve siz yalnız elinizi kaldırmakla mükellefsiniz denilecek, böyle bir vakia karşısında bırakacaksınız. Böyle şey olmaz arkadaşlar. Madem ki, infaza karar vermek salâhiyeti Yüksek Meclisindir, arkadaşların ifade buyurdıkları gibi, vereceğiniz kararın mesnetlerini, isabetli olup olmaması bakımından sebeplerini anlamak kadar tabii bir şey olamaz. Yaptığı da bundan ibarettir. Galiba işi biraz uzattık. Özür dilerim.

REİS — Turan Güneş.

TURAN GÜNEŞ (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım, Mecliste birbirimizin söylediklerini dinlemeye mecbur edecek bir Dahilî Nizamname hükmü yok. Yalnız, böyle bir müzakereye müdahale etmek istiyen arkadaşlar, eğri, doğru, kendinden evvel söz söylemiş olan arkadaşların, cevap vermek istedikleri arkadaşların söylediklerini biraz daha dikkatle dinleseler böyle garip ve âbes şeyler söylemezler. Bendeniz, infaza geçilmesi için Yüksek Meclis, verilen kararda hakikaten esaslı usuli noksanlıklar yapıp yapılmadığını, Anayasanın hükümlerinde olduğu gibi hükmün katiyet kesbedip etmediğini araştırır, dedim.

Hamdi Sancar arkadaşımız diyor ki, savcılar robot gibi infaz etmez, verilen kararı tatbik etmek için usuli bakımdan tetkik eder. Ben de aynı şeyi söyledim. Savcı her gelen kararı, bir mahkeme kararı mıdır, katiyet kesbetmiş midir, bunun üzerinde durur, dedim. Şimdi, Anayasa açıkça diyor ki, katiyet kesbetmiş olan idam hükümlerini infaz eder. Savcı bir Devlet organı olarak verilmiş bir kararı yerine getirecektir. Aynı şekilde Meclis de infaz eder. Hukukça kelimelerin ifade ettiği mânayı olduğu gibi kullanmaya, kavramaya çalışalım.

Muhterem arkadaşlar, Refet Aksoy arkadaşımız sık sık, Anayasaya temas ederler, dedi. Bendeniz, Anayasa üstâdı olduğum kanaatiyle

bu defa da Refet Aksoy arkadaşımız bana lüzumsuz yere târizde bulundular.

REFET AKSOY (Ordu) — Târiz değil.

TURAN GÜNEŞ (Devamla) — Bakınız; Yüksek Meclisin kabineye ademiitimat vermeye hakkı vardır. Bendeniz durup dururken bir tahrir versem de Hükümete ademiitimat verelim desem Meclisin salâhiyetindedir diye hemen harekete geçecek miyiz? Hayır; bunun da usulü vardır, âdabı vardır. Efendim; Meclisin, cezaları tahfif veya tahvil salâhiyeti vardır. Af salâhiyeti vardır. Sıra gelmiş iken şu adamı veya bu adamı affedelim diyebilir miyiz? Evet, Meclisin salâhiyeti içindedir ama olmaz ki. Onun da usulü vardır.

Meclise gönderilen tezkerede bir idam cezasının infazından bahsediliyor. Mebus bir arkadaşımız bu münasebetle bu zavallı vatandaşın affını doğru buldu. Dahilî Nizamnamede hükümler vardır. Af için bir kanun çıkartılır, diyor. İnfaz için Meclis kararını verebilir. Meclis kararı da kanun gibi Meclisten çıkar, bunları Dahilî Nizamname tadadedir. Ama bütün bunların usulü ayrı. Bir Meclis kararının hükmü ayrı, mahiyeti ayrı, şumulü ayrıdır, bir kanunun hükmü ayrı, mahiyeti ayrı, şumulü ayrıdır.

Yüksek Meclis iyi niyetle doludur diye Anayasanın hükümlerini bir tarafa bırakmak mümkün değildir ki. Katiyet kesbetmiş bir idam hükmü var, infaz edeceksiniz. Temyiz Mahkemesi tetkik etmiş, katiyet kesbetmiş ise!

REFET AKSOY (Ordu) — Etmeden buraya gelir mi?

REİS — Rica ederim hatibe müdahale etmeyin.

TURAN GÜNEŞ (Devamla) — Dinleyin Beyefendi, boş yere sinirlenmeyin. Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre katileşmiş bir hüküm varsa tetkik edemezsiniz. Şayet usul bakımından hata varsa.. Malûmunuz hukukta usul hataları ikiye ayrılır. Esaslı hukuk hataları ve esaslı olmıyan hukuk hataları. Esaslı hukuk hataları varsa bunu infaz edemezsiniz. Fakat diyemezsiniz ki, şahit Ali'nin ifadesi doğrudur. Bu bizim salâhiyetimiz dâhilinde değildir. Eğer bu vatandaşın af edilmesini istiyorsanız, af hakkında kaideye riayet ederek affını istersiniz. Ama bir affın dışında bun-

lar olamaz, arkadaşlar. Anayasada Meclisin salâhiyeti tâyin edilmiştir. Son karar Meclise aittir fakat bu, Meclis her istediğini yapar mânasına gelmez. «Hâkimiyet bilâkaydüşarî milletindir» ama, hâkimiyetin de bir mânası vardır. Binaenaleyh sadece infaz yoluna gidebiliriz. Ne infaz lüzumuna karar verebilir, ne de bunu tasvibedebiliriz. 93 seneden beri böyledir deniyor. Anayasa hâkimdir, aykırı tatbikat Anayasanın mevzu maddesini değiştirmez. Yanlış tatbikat elli sene tatbik edilmiş dahi olsa.

REFET AKSOY (Ordu) — Teamüllerin de bir maddeye isnadettiğini unutmayın doçent efendi.

TURAN GÜNEŞ (Devamla) — Anayasanın sarîh maddesine aykırı teamül olmaz.

REİS — Kemal Biberöğlü.

ADLİYE ENCÜMENİ NAMINA KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar tekrar huzuruza geldiğimden dolayı özür dilerim. Komisyon sözcüsü olarak tekrar huzurunuzu işgal etmemek için bir hususun bu kürsüden sarîh olarak tesbit edilmesi ve bilinmesi lüzumuna işaret etmek isterim. Turan Güneş arkadaşımızın Anayasaya istinadederek ortaya attığı tezden yanılmıyorsak anladığımız neticenin şu olması icabeder; Adalet Encümeni veya Yüksek Meclis olarak önümüze gelmiş olan bir idam dosyasını tetkik ettikten sonra infaz ediyorum veya infaz etmiyorum, demek mevkiindeyiz. Infaz etmiyorum diyebilmemiz için yegâne mesnet usuli hatalarla muallal olup olmadığı noktasını tetkik etmekten ibarettir, deniyor. Bunu biraz daha tatbiki misallerle derinleştirelim. Usuli hükümlerde hata edildi, ağır ceza mahkemesi bir dâvayı rüyod ederken mühim bir usuli hata yapmış, zühule düşmüş, Temyiz Mahkemesi de bu zühulün farkına varmamak suretiyle bir zühul de o etmiştir, dosya Adalet Encümenine gelmiş, biz komisyon olarak infaz edemiyoruz. Çünkü Temyiz Mahkemesi veya ağır ceza mahkemesi şu usuli hatayı yapmıştır, ben bunu komisyon olarak tesbit ettim. Mahkemenin bu hatasını düzeltmesi için bu dosyayı geri çevireceğim dersem, Turan Beyin çok korktuğu noktaya gelmiş olmaz mıyız? Yani mahkemenin hukuki görüşünü münakaşa etmiş vaziyete düşmez miyiz?

Bir esaslî usuli hata daha tesbit edelim. Mesele, dosyanın Temyiz Mahkemesinden geçirilmeden buraya gelmiş olduğunu farz edelim. Bu ka-

rar bu vaziyette kespi katiyet etmemiş demektir. Böyle bir dosya encümende müzakere mevzuu olmadan ve hattâ doğrudan doğruya Riyasetçe Başvekâlete iade edilmez mi? Burada komisyonca münakaşa mevzuubahsolur mu?

Onun için arkadaşımızdan rica ediyorum; Anayasamızda ve sair mevzuatımızda bizim idam kararlarını enine boyuna tetkik etmemiz, mahkemelerin salâhiyetleri hududuna girmeden bunun münakaşasını yapmamızı nehyeden hangi hususlar vardır? Lütfen burada bunları münakaşa edelim.

REİS — Turan Güneş, buyurunuz.

TURAN GÜNEŞ (Kocaeli) — Arkadaşlar, mevzuun münakaşasına girerek Meclis müzakerelelerini uzatmak istemem. Yersizdir. Ancak şunu söyleyeceğim : Kemal Bey arkadaşım «Bunu tetkik etmemize mâni hangi hüküm vardır» buyurdular. Arkadaşlar; âme hukukunda, sarahaten bir organa yetki verilmedikçe bir işi yapamaz... Hususi hukukta meneden hükümler vardır, âme hukukunda ise mezuniyet veren hükümler vardır. Binaenaleyh, varacağımız hükümde mezuniyet verildiğini aramak mecburiyetindeyiz. Bu olmadıkça yapılamaz. Gösterin bana hangi madde mezuniyet veriyor.

REİS — Kemal Biberöğlü, buyurun.

ADLİYE ENCÜMENİ ADINA MUSTAFA KEMAL KARABİBEROĞLU (Çorum) — Efendim, şimdi Turan Güneş Bey ile birbirimize biraz daha yaklaşmış oluyoruz. Şimdi mesele Anayasamızda mevcudolan müspet hükümlerin tefsirinde, anlayış tarzında görülen ihtilâftır. Müsaadenizle Anayasanın 26 nci maddesini okuyacağım. Bu maddede Yüksek Meclise aşağı yukarı müspet hangi salâhiyet ve vazifeler tevdi edilmiştir, gayet sarîh olarak görülür.

«Madde 26. — Büyük Millet Meclisi kavaninin vaz'ı, tadili, tefsiri, fesih ve ilgası, devletlerle mukavele, muahede ve sulh akdi, harb ilânı, muvazenei umumiye, maliye ve Devletin umumi hesabı katî kanunlarının tetkik ve tasdikı, meskûkât darbı, inhisar ve malî taahhüdü mutazammın mukavelât ve imtiyazatın tasdik ve feshi, umumi ve hususi af ilânı, cezaların tahfif ve tahvili, tahkikat ve mücazâtı kanuniyenin tecili, mahkemelerden sâdır olup katiyet kesbetmiş olan idam hükümlerinin infazı gibi vezaifi bizzat kendi ifa eder.»

Şimdi, huzurunuzda okuduğum Anayasanın 26 ncı maddesinin, Yüksek Meclise bu saydığım sarıh ve müspet salâhyet ve vazifeler verdiğini tesbit ettikten sonra bunlar üzerinde yer yer kısaca durmak ve tazammun ettiği mânaya atfı nazar etmek lâzımdır.

«Umumi ve hususi af ilânı, cezaların tahfif ve tahvili, tahkikat ve mücazâtı kanuniyenin tecili, mahkemelerden sâdır olup katıyet kesbetmiş olan idam hükümlerinin infazı» diyor.

Muhterem arkadaşlar; bir cezayı tadil ve tahfif etmek için yalnız usuli hataların yapılmış olup olmadığı araştırılmak kâfi midir? Bunun esasına girmeden bir cezayı nasıl tahfif ve tadil edebiliriz? Bir ceza nasıl tahfif edilir, nasıl tadil edilir, bunu anlamak mümkün mü?... Ben şu sarahat karşısında fazlaca huzurunuzu işgal etmeden sözlerime son veriyorum. (Soldan, alkışlar ve bravo, sesleri)

REİS — Sabri Dilek.

SABRİ DİLEK (Trabzon) — Efendim özür dilerim, bu hususta bir noktaya işaret etmek için huzuruza geldim. Şimdi burada müzakere mevzuu yapılmakta olan mazbatadan 10 gün evvel buraya gelen, bir idam hükmünün infazı hakkındaki mazbata ile bu mazbata arasındaki farkı tebarüz ettirmek isterim. O mazbata netice itibariyle şöyle idi :

«..... mahkûmiyetine dair mezkûr mahkemenin 14 . XII . 1955 tarihinde 1955/77 esas ve 99 karar numarasiyle sâdır olan hüküm Temyiz Mahkemesi Birinci Ceza Dairesinin 18 . IV . 1956 tarih ve 929 esas, 1360 karar ve 116 tebliğ numaralı ilâmiyle tasdik kılınmış olmakla mahkûmlardan İsmail Akkaya hakkındaki ölüm cezası hakkında gerekli tetkikat yapılmak üzere bu baptaki dosya 4 . VII . 1956 tarih ve 5/4 - 2052 numaralı tahrirat ile Başvekâletten Türkiye Büyük Millet Meclisine tevdi ve encümenimize havale edilmiştir.

İcra kılınan tetkikat ve müzakere sonunda : İsmail Akkaya hakkındaki idam hükmünün Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 ncı maddesi mucibince infazına encümenimizce 28 . XI . 1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.»

Arkadaşlar, bu mazbatanın muharriri Balıkesir Mebusu Vacid Asena arkadaşımızdır, eğer Kemal Biberöğlü arkadaşımızın noktalarını doğ-

ru ise, bu mazbataya, eksiktir, yanlışdır, diye meşruhat vermesi icabederdi. Halbuki Kemal Biberöğlü, uygundur, diye imzasını koymuştur.

Şimdi bu mazbata ile, müzakere edilen mazbatayı mukayese edelim. Kemal Biberöğlü'nün Mazbata Muharriri olduğu bu mazbata, Vacid Asena arkadaşımızın mazbata muharrirliğini yaptığı mazbatadan üç misli uzunluktadır, bu bir. İkincisi: «Maktul İbrahim Özdoğan'ın, bir kız kaçırma vakasından ve mirastan dolayı bir adamla arası açılmış. Bu adam tarafından sanık Mehmet Karataş'a silâh ve para vadedilmiş. Para ve silâh, va'di delillerle tesbit edilmiş. Müşevvik Ali Başyurt tarafından konulan işaret taşlarını sanığın gece kontrol ettiğine dair deliller elde edilmiş... Neticede calibi dikkat bir nokta var burada, tamamiyle bir mahkeme edası ile «Diğer sanık Mehmet Özdemir'in tahkikatın her safhasında cereyanı hâdiseye uygun düğün ve ikrara müntehi beyanı ve şahit İsmail Yıldız'ın yeminli şahadeti ve diğer deliller ile şüpheden âri bir şekilde anlaşılmıştır.» denilmektedir.

Suç mahiyetinde bir hâdisenin şüpheden âri bir şekilde anlaşılmasının takdiri katiyen Büyük Millet Meclisine ait değildir. Kemal Biberöğlü arkadaşımız bu mazbatayı kaleme alırken, bendeniz de Turan Güneş arkadaşımıza iştirak ederek beyan ediyorum ki, bu hususta biraz Meclisin vazife ve salâhiyetlerini aşan bir şekilde harekette bulunulmuştur. (Sağdan, bravo sesleri, alkışlar.)

REİS — Kemal Biberöğlü.

KEMAL BIBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlarım, bu kürsüden behemehal konuşmak için, bir başka arkadaşın nereden olursa olsun sataşmak lüzumu ile hareket edilirse öyle konuşulur. Müsaadenizle derhal arz edeyim ki: Burada münakaşa mevzuu yapılan ve bize tenkid tevcih edilen husus, mazbatamızda lüzumu olmayan bâzı bilgilerin bulunmasıdır. Ve Sabri Dilek arkadaşımız diyor ki: Bundan on gün evvel bir Adliye Encümeni mazbatasının dört satırlık olmasından dolayı eğer Kemal Biberöğlü arkadaşımızın fikri böyle ise o mazbataya bir muhalefet şerhi yazması lâzımdı.

Muhterem arkadaşlar; burada, bir müddet önce yapılan tenkidler neticesinde mazbatamızla Yüksek Meclisi gerekli şekilde tenvir etme-

diğımızden şikâyetçi olunmuştur. Eğer o mazbata dolayısıyla Yüksek Meclis kendisini tatmin edilmiş bulur idise itiraz serdeder ve o günkü mazbatanın muharriri arkadaş ariz ve amik olarak tetkik edilmiş bulunan mevzuu, benim lüzum gördüğüm gibi, gelir burada şifâhen açıklarlardı. Binaenaleyh o mazbatanın kısa yazılmış olması benim arz ettiğim prensibin dışında bir tetkika tâbi tutulduğu mânasına sureti katiyede gelmez. Sabri Dilek arkadaşımız o mazbatanın altına niçin muhalefet şerhi koymadığımı sordular. Böyle bir mecburiyeti kendimde hissetmiş olmadığım için koymadım.

Sonra, Sabri Dilek dediler ki: Bu mazbata da şüpheden âri şekilde anlaşılmalıdır, deniyor. Bendeniz arz ediyorum, diyorum ki, idam kararlarının infaz edilebilmesinin son müzakere mercii, mevkii Yüksek Meclistir. O; bu Mecliste şüpheden âri bir şekilde meselenin anlaşılmasına kaani olmaz, böyle bir kanaat getirdiğini ifade etmezse bunun infazına nasıl karar verecektir? Bunlar, delillerin mahkeme tarafından tarzı münakaşası, takdiri adle zarar verir mâhiyette olmadığı, her bakımdan düzgün ve mutabık olduğu, Meclisin artık tereddütmeden tasvibi için ifade edilmiş kelimelerdir. Mazbatamızda geçmiş olan bu kelimeler Meclisin netice alınması için kullanılmıştır arkadaşlar.

REİS — Devlet Su İşlerinin hesabı katîsi kanununa rey vermiyen arkadaşımız var mı efendim?...

Rey toplama muamelesi bitmiştir.

Mehmet Daim Süalp, buyurun.

MEHMET DAIM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlar; bu mesele hakkındaki görüşüm şudur:

Eğer idam hükmünün tahfifi isteniyorsa, veya tebdil edilcekse tahfif ve tebdil sebeplerini zikretmek lâzımdır. Ve mazbatayı buna göre kaleme almak icabeder. Eğer tasvibedilecekse, mahkemede zikredilmiş olan delilleri, hükme mesned olan delilleri tekrar etmek bendenize zaittir. Çünkü delilleri takdir eden ve buna göre hüküm veren mahkeme, delillerin takdiri babında Meclisi Âliden daha çok yakından alâkâlıdır ve delilleri daha isabetli takdir eder. Yoksa ifadelerin ve şahadetin, şüpheden âri olup olmadığının takdiri bendenize bize düşmez. Şimdiye kadar Meclisçe tasvibedilmiş infaz hükümlerinde bu gibi sebepler yazılmamıştır. Raporda yazıl-

ması bir faidei zaidedir. Fakat raporu uzatmanın ve mahkemedeki şahadetlerin isabetli veya isabetsiz olmasının yazılmasının bence bir faydası yoktur. Bu rapor tanzim edilmiş tasvibinize mazhar olacaktır. Fakat badema bunun bir temül halini almaması için... (Soldan «alsın alsın» sesleri). Ahırsa mahzurları vardır. Çünkü; bize getirilen deliller için biz de şüpheye düşeriz. Dosyayı tetkik eden komisyon mahkemenin kararına esas teşkil eden delilleri tamamen raporuna geçirmiş midir, geçirmemiş midir, ifadelerin doğru olup olmadığını biz nasıl takdir edeceğiz? Hâkim değiliz. Şahitleri kendimiz dinlemiş değiliz. Mahkemenin bir hükmü var; biz bunu tasvip veya tahfif edeceğiz. Tahfif edeceksek dosyayı tetkik ederken bulacakları tahfif sebeplerini arz ederler. Biz de takdimimizi kullanırız. Yok tasvibedeceksek o zaman mahkemenin kararını doğru bulmuşlardır, tekrar etmenin hiçbir faydası yoktur. Bu sebeple kanaatim şudur ki; tasvibedilen infaz kararlarında mahkeme hükmünün ve delillerin tahliline girmiyelim.

REİS — Kemal Biberoğlu.

ADLIYE ENCÜMENİ ADINA MUSTAFA KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar; Mehmet Daim Süalp arkadaşımızın mütalâalarını da iki cümle ile arzı cevabederek kürsüden ineceğim. Arkadaşım, dediler ki; «Eğer komisyon, kararın taçil veya tahfifine karar verirse mazbataya bu şekilde bir esbabı mucibe ve tafsilât koyar.» Arkadaşlar; komisyon bu mevzuda karar sahibi nihai merci değildir. Kararı Yüksek Meclis vereceği için biz delilleri bütün vuzuhu ile serdetmeye mecburuz, (Soldan; bravo sesleri, alkışlar).

REİS — Başka söz istiyen yok. Takrir var okuyoruz, efendim.

Yüksek Reistiğe

Alioğlu Mehmet Karataş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Adliye Encümeni mazbatasının «neticede» ibaresinden sonra başlıyan ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif eylerim.

«Alioğlu Mehmet Karataş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki mahkeme kararında her hangi bir mualleliyet görülmediğinden Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 ya göre infazına ittifakla karar verilmiştir.» Kocaali

Turan Güneş

REİS — Efendim, takriri, mazbatanın tadili istenmektedir. Bu hususu tazammun eden takriri reylerinize arz ediyorum...

TURAN GÜNEŞ (Kocaeli) — Efendim, Meclis kararı olacaktır.

REİS — Turan Bey Meclis kararı mazbata üzerine verilir.

Efendim takriri reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Takrir reddedilmiştir.

Hafik'in Pirhüseyin köyünden Alioğlu Mehmet Karataş'ın, ölüm cezasına çarptırılmasına dair Adliye Encümeni mazbatasını reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1. — *Bartın'ın Amasra nahiyesinin Çanakçılar köyünden Hüseyinoğlu İsmail Akkaya'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/385) (1)*

(Adliye Encümeni mazbatası okundu.)

REİS — Mazbata hakkında söz isteyen yok. Bartın'ın Amasra nahiyesinin Çanakçılar köyünden Hüseyinoğlu İsmail Akkaya'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasını yüksek reylerinize arz ediyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiştir.

İkinci müzakeresi yapılacak maddelere geçiyoruz.

5. — *«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında Atom enerjisinin sivil sahada istimali hususunda iş birliğine dair Anlaşma» ve Vaşington Büyükelçiliği ile Amerika Birleşik Devletleri Hariciye Vekâleti arasında teati edilen mektupların tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası (1/458) (2)*

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Söz istiyorum.

REİS — İkinci müzakeresi yapılmaktadır, müzakere açılmaz, müzakere ancak tadil teklifleri üzerinde olur.

(1) 27 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

(2) Birinci müzakeresi 12 nci İnikat zaptındadır.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Müzakere değil efendim, bir sual soracağım.

REİS — Sual müzakereye dâhildir, efendim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — İsterseniz 107 nci maddeyi okuyayım, sual sormak yasak değildir, efendim.

REİS — Sual, müzakere demektir efendim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Siz bilirsiniz.

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında Atom enerjisinin sivil sahada istimali hususunda iş birliğine dair Anlaşma» ve Vaşington Büyükelçiliği ile Amerika Birleşik Devletleri Hariciye Vekâleti arasında teati edilen mektupların tasdikine ait Kanun

MADDE 1. — Haziran 1955 tarihinde Vaşington'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında Atom enerjisinin sivil sahada istimali hususunda iş birliğine dair Anlaşma» ve Vaşington Büyükelçiliği ile Amerika Birleşik Devletleri Hariciye Vekâleti arasında teati edilen mektuplar kabul ve tasdik edilmiştir.

REİS — Madde hakkında tadil takriri yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1 nci maddede yazılı Anlaşma ve mektupların tatbiki için gerekli tedbirleri tesbit ve ittihaza İera Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

REİS — Tadil takriri yok, maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde mecrriyete girer.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Söz istiyorum.

REİS — İkinci müzakeredir, ancak madde hakkında tādil teklifi verilebilir.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — O takdirde maddeyi niçin reye koyuyorsunuz?

REİS — Tadil teklifi varsa okutulur ve reye konur. Tadil teklifi olmadığına göre maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok, reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü açık reylerinize arz ediyorum.

6. — *Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri mecrasının ıslâhı dolayısıyla yeniden tesbiti için Hükümete salâhiyet verilmesine dair kanun lâiyhası ve Hariciye Encümeni mazbatası (1/444) (1)*

REİS — İkinci müzakeresidir. Birinci maddeyi okuyoruz.

Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri mecrasının ıslâhı dolayısıyla yeniden tesbiti için Hükümete salâhiyet verilmesine dair kanun

MADDE 1. — Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri üzerinde tahakkuk ettirilmekte olan ıslah ameliyesi dolayısıyla dört ayrı mevkiye husule gelecek mevzî yatak değişikliğinin istilzam eylediği hudut tashihine mütedair, usulü dairesinde tekemmül edecek, bir Anlaşma akdine Hükümet salâhiyettar kılınmıştır.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur, Reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) *Birinci müzakeresi 12 nci İnikat zaptıdadır.*

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur. Reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümünü reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Lâyiha kanuniyet kesbetmiştir.

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 malî yılı henabı katî kanun lâiyhasına kabul etmek suretiyle (272) rey verilmiştir.

Muamele tamamdır, lâiyhanın (272) rey-le kanunluğu kabul edilmiştir.

(Ne duruyoruz? sesleri)

REİS — Açık oyunuza arz ettiğimiz kanun var. Neticesini arz edeceğiz.

Açık oya arz edilen kanun lâiyhasına rey vermiyen arkadaş var mı efendim?

Rey toplama muamelesi bitmiştir.

Açık oya arz edilen; «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında Atom enerjisinin sivil sahada istimali hususunda iş birliğine dair Anlaşma» ve Washington Büyükelçiliği ile Amerika Birleşik Devletleri Hariciye Vekâleti arasında teati edilen mektupların tasdikine dair kanun lâiyhasına 156 arkadaş rey vermiş bulunmakla nisap dolmadığından tekrar reye arz edeceğiz.

14 Aralık Cuma günü saat 15 te toplanmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 16,25

B — TAHRİRİ SUAL VE CEVAPLARI

1. — *Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, 1955 yılında Karabük mamulü sanayi demirlerinin vilâyetlere ve vilâyetlerde ihtiyaç sahiplerine tevziinde tatbik olunan esasların ne olduğuna dair sualine İşletmeler Vekili Samet Ağaoglu'nun tahriri cevabı (7/151)*

2. IV. 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Aşağıdaki suallerimin İşletmeler Vekili tarafından ve yazılı olarak cevaplandırılmalarına delâletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Kocaeli Mebusu
Ekrem Alican

1. — 1955 yılında, Karabük mamulü sanayi demirlerinin vilâyetlere ve vilâyetlerde ihtiyaç sahiplerine tevziinde, tatbik olunan esaslar nelerdir? . . .

2. — 1955 yılında Sakarya vilâyetine kaç tonluk kaç kontenjan ayrılmış ve bu kontenjanlardan her biri hangi mutemetler tarafından vilâyete getirilip ihtiyaç sahiplerine tevzi olunmuştur? Mutemetler demirleri hangi depolardan teslim almışlardır?

3. — Vilâyete ayrılmış kontenjanlardan mutemetlerince vilâyete getirilip ihtiyaç sahiplerine tevzi olunamayanlar var mıdır? Varsa bu kontenjanların mutemetleri kimlerdir? Getirilip tevzi edilememelerinin sebebi veya sebepleri nelerdir? Bu mutemetler demirleri hangi depolardan teslim alıp, Sakarya vilâyetine getirmeyi taahhütmişlerdir? Her hangi bir eksiltmeden sonra tesellüm deposunda değişiklik yapılmış mıdır? Yapılmışsa mahiyeti nedir ve hangi mutemede aittir?

4. — Getirilemeyen kontenjanlar olmuştusa, vatandaşın ihtiyacı hangi yoldan karşılanmıştır? Taahhütlerini ifa edemiyen mutemetleri hakkında her hangi bir muamele yapılmış mıdır?

T. C.

İşletmeler Vekâleti

11. XII. 1956

Tevzi Bürosu

Sayı - Genel : 14767

Özel : 3

Özü : Kocaeli Mebusu Ekrem

Alican'ın tahriri sual tahriri hakkında.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine
5. IV. 1956 tarihli Kanunlar Müdürlüğü
2541 - 11387 sayılı yazıları cevabıdır:

1955 yılında Karabük mamulü sanayi demirlerinin vilâyetlere ve vilâyetlerde ihtiyaç sahiplerine tevziinde tatbik olunan esaslar ile aynı yıl Sakarya vilâyetindeki tevziata dair Kocaeli Mebusu Ekrem Alican tarafından verilen tahriri sual tahriri hakkındaki cevaplarımız ilişikte takdim kılınmıştır.

Saygılarımla arz ederim.

İşletmeler Vekili
S. Ağaoglu

Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, 1955 yılında Karabük mamulü sanayi demirlerinin vilâyetlere ve vilâyetlerde ihtiyaç sahiplerine tevziinde tatbik olunan esaslar ile aynı yıl Sakarya vilâyetine yapılan tahsisler hakkındaki sual tahririne İşletmeler Vekâletinin cevabı :

1. 1955 yılı dört tahsis devresine bölünerek bunlardan birinci devrede vilâyet merkezleri ile kazaları ayrı ayrı nazarı itibara alınıp sanayici ve esnafın buldukları mahallin en büyük mülkiye âmiri veya mensubu buldukları dernekleri kanalı ile vâkı talepleri üzerine herbirinin istihsal kapasitesi göz önünde tutularak ve malı Karabük'ten teslim almaları şartıyla tahsis yapılmıştır.

İkinci ve mütaakıp devrelerde ise, her vilâyet kül halinde mütalâa edilerek valiliklerden sorulan ihtiyaç miktarlarına göre yine talep sahiplerinin istihsal kapasitelerinin dikkate alınması suretiyle tevziin yapılması için valilikler emrine global miktarlar üzerinden kontenjanlar tefrik olunmuş ve bu kontenjanlara ait demirlerden ikinci devredeki Karabük'ten, 3 - 4 ncü devredeki depolardan verilmiştir.

2. 1955 yılında Sakarya vilâyetine Karabük mamulü sanayi demirlerinden :

1	nci devrede	68 ton
2	nci »	201 »
3 - 4	ncü »	150 »

olmak üzere ceman 419 ton tahsis yapılmıştır.

Vilâyetlere yapılan tahsisler ihtiyaç sahiplerine valiliğin tâyin ve tesbit etmiş bulunduğu

usullerle verilmekte olduğundan Sakarya vilâyetindeki tevziye ait soru hakkında mezkûr vilâyet valiliğinden malûmat istenmiştir.

Alınan cevaba göre :

Birinci devreye ait 68 tonluk kontenjanın 53 tonluk kısmı mutemet Ahmet Akkoç tarafından Karabük'ten teslim alınarak ihtiyaç sahiplerine tevzi olunmuş ve fark 15 ton vilâyetin talebi üzerine Karabük Demir Çelik İşletmesince iptal edilmiştir.

İkinci devreye ait kontenjanla 3 - 4 ncü devreye ait kontenjan yekûnu 351 ton demirden bugüne kadar 319 tonluk kısmının 126 tonu Karabük ve 193 tonu İstanbul deposundan, yine mutemet Ahmet Akkoç tarafından teslim alınarak ihtiyaç sahiplerine tevzi olunmuştur. 32 tonluk kontenjan bakıyesi ise tesellüm olunan demirlerin dağıtımı ile muvazi bir şekilde peyderpey alınmaktadır.

3. Vilâyete ayrılmış birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü devre kontenjanları tutarı 419 ton demirden vilâyetin talebi üzerine iptal olunan 15 tondan bakıye 404 ton demirin 372 tonu vilâyete getirilip ihtiyaç sahiplerine tamamen tevzi olunmuştur.

Üçüncü ve dördüncü devreye ait 150 tonluk kontenjan Vilâyet Tevzi Komisyonu tarafından her hangi bir firmayı tercih etmemek gayesiyle verilen prensip kararı gereğince bu işlerle meşgul oldukları Ticaret ve Sanayi Odası tarafından bildirilen firmalara tebligat yapılmak suretiyle bunlar arasında nakliye ve bütün masraflar dâhil en az kârla getirmeyi teklif ve kabul eden Birsak Şirketi demirleri Karabük'ten teslim almak üzere mutemet tâyin edilmiştir.

3 - 4 ncü kontenjanlarına ait demirlerin depolardan verilmesi şekline başlanınca buna göre Sakarya vilâyeti için teslim yeri İstanbul deposu olarak değiştirildiğinde mutemet firma aynı şartlar ile Karabük satış fiyatı üzerinden demirleri İstanbul deposundan teslim almayı kabul etmiştir.

Tahsis mevzuu malzeme cinslerinin hepsinin aynı zamanda İstanbul deposunda mevcut bulunmaması sebebiyle üçüncü ve dördüncü devre tahsislerine ait demirlerin depodan bir defada teslim edilememesi üzerine Birsak firmasının müracaatına binaen demirlerin vilâyet merkezine bir an evvel getirilmesini teminen Demirciler

Derneği tarafından Ahmet Akkoç yeni mutemet olarak tâyin edilmiş ve demirler İstanbul deposundan verilegelmiştir.

4. Üçüncü ve dördüncü devre kontenjanına ait demirler her ne kadar zamanında mutemet tâyin edilmemesi yüzünden vilâyet merkezine getirilememiş ise de 1954 yılından bakıye 55 924 500 kilogram ve 1955 yılında demir tüccarları tarafından vilâyetin vereceği belgelerle doğrudan doğruya Karabük'ten alınıp istihkak sahiplerine tevzi için tahsis olunan 100 ton demir ile vatandaşın ihtiyacının karşılanmasına çalışılmıştır.

2. — Çanakkale Mebusu Safaeddin Karanakaçının, kok veya linyit yakan kasaba ve şehirlerimiz halkının kışlık yakacak ihtiyaçları hususunda ne gibi tedbirler alındığına ve bu mahrukatın satış fiyatlarına dair sualîne İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun tahriri cevabı (7/249)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Aşağıdaki hususların İşletmeler Vekilince yazılı olarak cevaplandırılmasına müsaadelerini saygı ile arz ve rica ederim.

Çanakkale
Safaeddin Karanakaç

1. Kok veya linyit yakan kasaba ve şehirlerimiz halkının kışlık mahrukatı ve muharrik kuvvet ihtiyacı için Hükümetçe ne gibi tedbirler alınmıştır?

2. Kok kömürü istihlâk eden vatandaşlarımızdan yarım ton alanlara tonun 67 liraya, bir ton alana tonun 77 liraya, 1,5 - 2 ton alana tonun 80 liraya ve 2 tondan fazla alana tonun 87 liraya satıldığı doğru mudur?

Doğru ise aynı evsftaki kömür fiyatlarının satış miktarlarına göre değişmesi sebebi nedir?

3. Geçen seneki kömür istihkakını kısmen alanlarla hiç kömür almıyanlara bu sene hiç kömür verilmeyeceği veyahut az kömür verileceği doğru mudur?

4. Bu seneki istihkaklarına mahsuben kok almış olanların geri kalan hakları kok olarak mı verilecektir?

5. Halka, hususi sektöre ve İktisadi Devlet Teşekküllerine verilen Tunçbilek, Değirmisaz ve Soma linyitleri fob fiyatlarına 8 - 20 lira zam yapıldığı doğru mudur?

6. 5 nci maddede zikredildiği üzere bir zam derpiş ve ilân edilmiş ise, bu zamların hususi te-

şebbüsler elinde bulunan linyit istihsaline şâmil ve müessir olup olmayacağı düşünölmüş müdür?

7. Linyit zamlarının, fırın, imalâthane, kaloriferli apartman ve saire gibi yerlerin maliyeti-ne inikâsı tabii olmakla hayat pahalılığına müessir olup olmayacağı düşünölmüş müdür?

T. C.

İşletmeler Vekâleti

11 . XII . 1956

Tevzi Bürosu

Sayı - Genel : 46

Özü : Çanakkale Mebusu Safaeddin Karanakçı'nın tahriri sual tavriri hakkında.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine
26 . XI . 1956 tarihli Kanunlar Müdürlüğü
3457 - 15744 sayılı yazıları cevabıdır :

Kok veya linyit yakan kasaba ve şehirlerimiz halkının kışlık yakacak ihtiyaçları hususunda ne gibi tedbirler alındığına ve bahis mevzuu mahrukatin satış fiyatlarına dair Çanakkale Mebusu Safaeddin Karanakçı tarafından verilen tahriri sual tavriri hakkındaki cevaplarımız ilişikte takdir kılınmıştır.

Saygılarımla arz ederim.

İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu

Çanakkale Mebusu Safaeddin Karanakçı'nın kok veya linyit yakan kasaba ve şehirlerimiz halkının kışlık yakacak ihtiyaçları hususunda ne gibi tedbirler alındığına ve bu mahrukatin satış fiyatlarına dair yazılı sorusuna İşletmeler Vekâletinin cevabı :

Kok veya linyit yakan kasaba ve şehirlerimiz halkının kışlık yakacak ihtiyaçları hususunda ne gibi tedbirler alındığına ve bu mahrukatin satış fiyatlarına dair Çanakkale Mebusu Safaeddin Karanakçı tarafından verilen tahriri sual tavriri tetkik edilmiş ve bu hususlardaki cevabımız madde halinde ve aynı sıra numarasında aşağıda arz olunmuştur.

1. Kömür istihsal durumumuz ve vilâyetlerin ihtiyaçları göz önünde tutulmak suretiyle hazırlanan ve Başvekâlet yüksek makamının, 348 sayılı Koordinasyon Heyeti kararına müsteniden, tasdikine iktiran etmiş bulunan 1956 - 1957 teshin mevsimine ait kok tevzi plânı mu-

cibince vilâyetlerimize kok kömürü tahsis edilmiş bulunmaktadır.

Linyit kömürü ihtiyaçları ise gerek Devlet eliyle işletilen ve gerekse hususi sektöre ait linyitlerle karşılanmaktadır.

Sanayi müesseselerin kömür ihtiyaçları Kömür Satış ve Tevzi Talimatnamesinin 3 ncü maddesine göre, sanayi müesseselerince tanzim edilecek beyannamelere göre karşılanmaktadır. Ancak Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi göreceği lüzum üzerine bileümle sanayi müesseselerinin ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçlarda vukua gelecek değişiklikleri mahallen görüp tetkika ve kömürlerin cins ve miktarını tesbite yetkilidir.

2. 18 Mayıs 1956 tarihinden evvel mer'î kok kömürü fiyatları maliyetin altında olarak tesbit edilmiş idi. Bu sebeple Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesine her sene 1,5 milyon liralık bir zarar tahmil edilmekte idi.

Bunun yanında en mükemmel kömür olmak itibariyle yalnız bâzi sanayide kullanılması ve daha verimli ve iktisadi bir şekilde değerlendirilmesi icabeden bu kömürün ucuzluğu memleket içinde teshin ve sanayi mahrukati ihtiyacını karşılaması lâzımgelen linyitin bilhassa teshin sahasında revacını önlemekte, herkesi kok almaya sevk etmekte idi.

Bu iki sebeple kok fiyatlarını yükselterek bir taraftan müesseseyi zarardan kurtarmak, diğer taraftan linyit kömürünün kullanılma sahasını genişletmek gayesi takibedildi.

Ancak, bu kömüre yapılan zamdan, fakir ailelere fazla bir malî külfet tahmil edilmemesi için 1/2 ton kok kömürü alan 28 906 aile istisna edilmiş bunun dışında olarak Ankara ve İstanbul şehirlerinde bir ton kok kömürü alanlara ton başına 10 lira, 1 1/2 ve 2 ton alanlara ton başına 13 lira, 2 1/2 ve 3 ton alanlara ton başına 20 lira zam yapılması, ve Ankara ile İstanbul haricindeki diğer vilâyetlere dağıtılan 80 000 ton kok kömürü vilâyetlerce tevzi edilmekte olduğundan, halk ihtiyacı teshin kokları için seyyanen ton başına 10 lira zam yapılması uygun görölmüştür.

Yukarda da izah ettiğimiz gibi vasıfları itibariyle mükemmel olan bu kömürü fakir ailelere fiyat yükseltmeden tevzi ederken kontenjanları oturdukları evin odalarının ve kullandıkları sobaların adedine göre fazla tesbit edil-

miş bulunanların malî imkân bakımından daha müsaïd olduklarını kabul etmenin tabîî ve âdilâne olacağı düşünölmüş ve bu suretle fazla kok kömürü alanların daha yüksek bedel vermeleri yoluna gidilmiştir.

3. Geçen seneki kömür istihkakını kısmen almış olanlara bu sene istihkaklarının tamamı verilmektedir. Geçen yıl kok istihkaklarını almamış olanlara bu yıl kok yerine linyit kömürü verilmesi düşünölmüş ise de bu mevzuda gerek Vekâletimize ve gerekse Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesine yapılan müracaatlerden mühim bir kısmının kömür almama keyfiyetinin hakiki bir mazerete müstenit bulunduğu anlaşıldığından mazeretleri ne olursa olsun geçen sene kok kömürü istihkaklarını almıyan veya alamıyanlara bu yıl seyyanen eski istihkaklarının 500 kilosu kok ve mütebakisi yıkanmış linyit olarak verilmektedir.

4. Bu seneki istihkaklarına mahsuben kok almış olanların geri kalan hakları kok olarak verilmektedir.

5. Ortalama olarak Tunçbilek kömürü fiyatları 27,38 lira iken 31,46 lira, Değirmisaz kömürü fiyatları 29,63 lira iken 42,26 lira ve Soma kömürü fiyatları da 23,41 lira iken 34,67 lira olarak tesbit edilmiştir.

Bu vaziyete göre sual takririnde belirtildiği veçhile yapılan zam miktarı 20 liraya kadar yükseltilemeyip en fazla 12,63 lirada kalmaktadır. Bu yeni fiyatlar, nakliye tarifelerine inikâslarını önlemek bakımından Devlet Demiryollarına, tediyeleri Devlet bütçesinden yapılmakta olan dairelere, elektrik santrallerine verilmekte bulunan kömürler ile siparişe bağlanmış ve bedeli ödenmiş bulunan kömür taleplerine tatbik edilmemektedir.

6. Garb - Linyitleri İşletmesince istihsal edilmekte bulunan (Tunçbilek, Değirmisaz ve Soma linyitleri) linyitlerin gerek kuvvei harariye yüksekliği, gerekse kül nispeti düşüklüğü bakımından hususi sektörün istihsal ettiği kömürlerden üstün olmasına rağmen fiyat itibarıyla bunlardan düşük bulunması sebebiyle yapılan zamlar resmî sektörün istihsal ettiği linyit fiyatlarının hususi sektörün istihsal ettiği linyit fiyatlarına yaklaştırılmasını istihdaf ettiği cihetle yeni tespit edilen linyit fiyatlarının hususi teşebbüsler tarafından istihsal olunan linyitlere teşmili bahis mevzuu değildir.

7. Garb linyitleri fiyatına yapılmış olan zamların nispeti ile bu kömürü kullanan sanayi mamulâtının maliyet ve satış miktarları her sanayi şubesi için ayrı ayrı karşılaştırılarak mukayese yapılmadıkça hayat pahalılığına tesir ettiği iddia olunamaz.

Yalnız şu kadarını söyliyelim ki, alelumum sanayi maliyetinde mahrukatın hissesi maliyete dâhil diğer unsurların yanında çok cüzidir ve bu itibarla linyit fiyatlarına yapılan zamların fiyat yüksekliğini mucibolmaması icabeder.

Aynı netice kaloriferli apartmanların her sene yaktıkları kömür miktarı ile dairelerin aded ve kiralaları yekûnu arasında yapılacak mukayeselerle kolaylıkla meydana çıkarılabilir.

3. — *Kars Mebusu Turgut Göle'nin, İzmir Fuarında teşhir edilip satılan mallardan dolayı, yabancı memleketlere transfer borçlarının 1953 - 1955 yıllarında ne miktarda olduğuna dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Abdullah Aker'in tahriri cevabı (7/244)*

Ankara, 15 . XI . 1956

Bürkiye Büyük Milletve Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun İktisat ve Ticaret Vekâletince yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerini saygılarımla rica ederim.

Kars

Turgut Göle

İzmir Fuarında teşhir edilip satılan mallardan dolayı, yabancı memleketlere transfer borçları 1953, 1954, 1955 yılları itibarıyla ne miktardır?

T. C.

İktisat ve Ticaret Vekâleti

Tetkik Heyeti Reisliği

Sayı: Genel: 11

Özel: 911

Ankara

13. XII. 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine
19. XI. 1946 tarihli ve 7-244/3411-15610 sayılı yazıya C.

Kars Mebusu Turgut Göle'nin 15. XI. 1956 tarihli yazılı sual takriri incelendi.

1. E. P. U. memleketlerinden 1953 - 1955 İzmir Enternasyonal Fuarlarına iştirak edenlerin, teşhir maksadiyle getirmiş oldukları mal-

lardan, satışı yapılanlarına ait transfer borçlarını gösterir cetvel ilişik olarak takdim kılınmıştır.

2. Kliring anlaşmalı memleketlerin 1953 - 1955 seneleri zarfında İzmir Fuarına iştiraklerinden mütevellit bir «arriéré» borçları bahis mevzuu olmamakta ve bu tediyeler de normal

ithalât karşılığı tediyeler gibi hesap vaziyeti ve anlaşma hükümleri çerçevesi içinde intacolunmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

İktisat ve Ticaret
Vekili
A. Aker

1953, 1954, 1955 Yılları İzmir Fuarına iştirak
E. P. U dâhili memleketler Fuar borçlarını
gösterir cetvel

Memleketler	1953	1954	1955
Batı Almanya	—	* 1 496 951,25	* 517 508,29
Avusturya	—	240 343,—	* 189 378,76
Belçika	—	—	* 125 926,43
Holânda	—	—	* 125 725,25
Fransa	—	* 1 639 299,—	* 369 527,25
İngiltere	* 31 252,29	* 576 180,89	* 257 844,32
İtalya	—	—	* 406 393,26
Yunanistan	—	* 159 782,11	* 94 711,38
İsveç	* 7 143,53	* 210 124,56	—
Portekiz	—	* 169 954,02	—
Yekûn	* 38 395,82	* 4 492 564,83	* 2 087 014,94

Åza adedi	: 541
Rey verenler	: 272
Kabul edenler	: 272
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 252
Münhal mebusluklar	: 17

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
Kemal Özçoban
Hüseyin Tiryakioğlu
Murad Âli Ülgen

AGRI

Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Kemal Eren
Hâmit Koray
Mustafa Zeren

ANKARA

Ömer Bilen
Ramiz Eren
Zafer Gökçer
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Mümtaz Tarhan
Hâzım Türegün

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Asım Okur

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Etem Mençeres
A. Baki Ökdem
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Esat Budakoğlu
Mücteba İştin
Halil İmre
Ahmet Kocabıykoğlu

BİLECİK

Talât Oran

BİNGÖL

Necati Aras

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU

Selâhattin Baysal

Fahri Belen

İhsan Gülez

Ahmet Hatı

Lûtfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş

Hüseyin Çimen

Behçet Kayaalp

Mehmet Özbey

BURSA

Sabahattin Çiracıoğlu

Muhlis Erdener

Agâh Erozan

İbrahim Öktem

Halûk Şaman

Ali Ferruh Yücel

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nuroddin Fuad Alpkartal

Emin Kalafat

Servet Sezgin

ÇANKIRI

İbrahim Aydın

Kenan Çiğman

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

ÇORUM

Sedat Baran

Mustafa Kemal Biber-
oğlu

Şevki Gürses

Ali Rıza Kılıçkale

Cevat Köstekçi

Hüseyin Ortakçioğlu

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit

Ali Çobanoğlu

İsmail Hadımlıoğlu

Ali Rıza Karaca

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR

Yusuf Azizoglu

Rağıp Karaosmanoğlu

İhsan Hamid Tiğrel

Halil Turgut

EDİRNE

Cemal Köprülü

ELAZIĞ

Suphi Ergene

Hüsnü Göktuğ

Selâhattin Toker

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı

Mustafa Rahmi Sana-
lan

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Zeki Çavuşoğlu

Sabri Erduman

Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt

Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan

Abidin Potuoğlu

İsmail Sayın

Hicri Sezen

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

İhsan Dağ

Süleyman Kuranel

Ali Ocak

Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Hayrettin Erkmek

Tahsin İnanç

Abdullah İzmen

Doğan Köymen

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa

İsmail Hakkı Baykal

Halit Zarbun

HAKKARİ

Übeydullah Seven

İÇEL

Yakup Çukurova

İbrahim Gürgen

Mehmet Mutlugil

İSPARTA

İrfan Aksu

İSTANBUL

Necmi Ateş

Nazim Bezmen

Ali Fuad Cebesoy

Aleksandros Hacopoulos

Hâdi Hüsman

Lütfi Kırdar
Ziya Köktürk
Nizamettin Âli Sav
Hanri Soriano
Zeki Rıza Sporel
Füruzan Tekil
Nazlı Tıbar
Celâl Türkgeldi
Tahsin-Yazıcı

İZMİR

Nebil Sadi Altuğ
Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Behzat Bilgin
Necdet İncekara
Halûk Ökeren
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu

KARS

Remzi Çakır
Hasan Erdöğün
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us

KASTAMONU

Basri Aktaş
Ziya Termen

KAYSERİ

Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylan
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoglu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel

Kâzım Meriç
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalın

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Tevfik Fikret Baran
Remzi Birand
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
M. Rüştü Özal
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen
Nihat Haluk Pepeyi

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Abdullah Köroğlu
Nuri Ocakcioğlu
Mehmet Fahri Oral
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Hayri Büke
Fevzi Lütfi Karaosman-
oğlu
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoglu
Sudi Mihçioğlu

MARAS

Nedim Ökmen
MARDİN
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan

Yavuz Paşamehmetoğlu
MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Hüseyin Avni Göktürk
Hüseyin Ülkü
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy
Mehmet Cemil Bengü
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoglu

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Lütfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu

SİRD

Suat Bedük
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaşı
Nuri Sertoğlu
Haşim Tari

SİVAS

Hüseyin Çitil
Abdürrahman Doğruyol
Şevki Ecevit

Etem Erdinç
Kâzım Oskay
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

İhsan Bağ
Selâhattin Gülüt
Ömer Sunar

TRABZON

Sabri Dilek
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Emrullah Nutku
Sami Orberk
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Feridun Ayalp
Mehmet Hatiboğlu
Hasan Oral
Celâl Öncel
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcim Yılmaz

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş

YOZGAD

Danyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Ömer Lütfi Erzurum-
luoğlu

Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu

ZONGULDAK

Hakkı Hilâle

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Sıtkı Koraltan
Osman Talu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Kasım Küfrevi

AMASYA

Faruk Çöl *
İsmet Olgac

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Âtîf Benderlioğlu
Dağistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete

Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Necmi İnanc

Fuad Seyhun
Âliye Temuçin
Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Fatin Dalaman
Attilâ Konuk
Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Nihat İyriboz

BALIKESİR

Vacid Asena
Mekki Said Esen
Enver Güreli
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı

Yümnü Üresin

BİNGÖL

Sait Göker

Ekrem Yıldız

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu

BURSA

Raif Aybar
Selim Ragıp Emeç
Müfit Erkuyumeu
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

Bedi Enüstün
Safaeddin Karanakeç
İhsan Karasioğlu
Nuri Togay

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
Celâl Boynuk
Asım Emrem

ÇORUH

Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM

Yakup Gürsel
Baha Koldaş

DENİZLİ

Mustafa Güleügil
Mehmet Karasan

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Mustafa Ekinci
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Mehmet Enginin
Hasan Maksudoğlu
Rükneddin Nasuhioğlu
Sabahattin Parsoy
Kemal Yaşinkılıç

ELÂZİĞ

Ömer Faruk Sanac
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Sadık Perinçek
Tevfik Şenocak (I.)
Veysel Varol

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak
Bahadır Dülger
Hâmid Şevket İnce
(I.)

Hasan Numanoğlu
Cemil Önder
Rıza Topeuoğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Kemal Zeytinioğlu

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
Samih İnal
Cevdet San

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir

HATAY

A. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Şekip İnal
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Celâl Ramazanoğlu
Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin
Hüseyin Fırat
Refik Koraltan (Rs)
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA

Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Faruk Nafiz Çamlıbel
Seyfi Gögen
Fuad Köprülü
Naci Kurt
Adnan Menderes (Baş-
vekil)

Nadir Nadi
Emin Onat
Mükerrem Sarol
Hamdullah Suphi Tan-
rıöver

Zakar Tarver
Ahmet Topcu
Fahrettin Ulaş
Nuri Yamut

İZMİR

Abdullah Aker
Mehmet Aldemir
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Arif Güngören (I.)

Osman Kapani
Rauf Onursal
Nuriye Pınar
Abidin Tekön
Behçet Uz

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver

KAYSERİ

Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Fikret Filiz

KOCAELİ

Nüzhet Akın (İ. A.)
Ziya Atıg
Hamdi Başak
Turan Güneş

KONYA

Hidayet Aydıner
Mustafa Bağrıaçık
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınç
Ahmet Koyuncu
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen

KÜTAHYA

Süleyman Süruri Na-
suhöglü
İhsan Şerif Özgen
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Mehmet Kartal
Kâmil Kırıkoğlu
Hilmi Özbay

MANİSA

Yunus Muammer Ala-
kant
Şemi Ergin (V.)
Adnan Karaosmanoğlu
Melih Koçer
Muhlis Tümay

MARAŞ

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Cevdet Öztürk
Halim Şatana
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Nâtık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Sadettin Ertur
Ahmet Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacıoğlu
Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Bekir Baykal
Feyzi Boztepe
Selâhattin Orhon

RİZE

Hüseyin Agun
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüşoğlu
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Hamdi Tekay

SEYHAN

Zahit Akdağ
Salim Serçe
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalı

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran

SİNOB

Server Somuneuoğlu
Muhit Tümerkan (İ.)

SİVAS

Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Nurettin Ertürk
Rifat Öçten
Bahattin Örnekol
Memduh Turhan

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Necmi Arman
Zeki Erataman

TOKAD

Hulûsi Bozbeyoğlu
Ahmet Gürkan

Osman Hacıbaloğlu
Hasan Kangel
Mehmet Şahin
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Selâhattin Karayavuz
Pertev Sanaç
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün

URFA

Feridun Ergin
Saim Önhon
Muzaffer Timur

VAN

Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Ali Ünlüsoy
ZONGULDAK

Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Suat Başol
Necati Diken
Sabih Duralı
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Münhal Mebuslar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1	—	—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		17

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında «Atom enerjisinin sivil sahada istimali hususunda iş birliğine dair Anlaşma» ve Vashington Büyükelçiliği ile Amerika Birleşik Devletleri Hariciye Vekâleti arasında teati edilen mektupların tasdikine ait Kanuna verilen reylerin neticesi

(Ekseriyet hâsıl olmamıştır.)

Âza adedi : 541
 Rey verenler : 156
 Kabul edenler : 156
 Reddedenler : 0
 Müstenkifler : 0
 Reye iştirak etmiyenler : 368
 Münhal mebusluklar : 17

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
 Kemal Özçoban
 Hüseyin Tiryakioğlu
 Murad Âli Ülgen
 Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Celâl Yardımcı

AMASYA

Kemal Eren
 Hâmit Koray

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
 Ömer Bilen
 Dağistan Binerbay
 Ramiz Eren
 Zafer Gökçer
 Seyfi Kurtbek
 Talât Vasfi Öz
 Mümtaz Tarhan
 Âliye Temuçin
 Hâzım Türegün
 Fuad Zincirkıran

AYDIN

Nail Geveci
 Etem Menderes
 Zühtü Uray
 Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacîd Asena
 Esat Budakoğlu
 Halil İmre
 Yahya Pelvan

BİTLİS

Nusrettin Barut

BOLU

Selâhaddin Baysal
 İhsan Gülez
 Ahmet Hatı
 Lâtîfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş
 Hüseyin Çimen
 Behçet Kayaalp
 Mehmet Özbey

BURSA

Muhlis Erdener
 Halûk Şaman
 Ali Ferruh Yücel

ÇANAKKALE

Emin Kalafat

ÇANKIRI

Tahir Akman
 İbrahim Aydın
 Kenan Çıgman
 Tahsin Uygur

ÇORUH

Hilmi Çeltikçioğlu

ÇORUM

Sedat Baran
 Mustafa Kemal Biber-
 oğlu

Şevki Gürses
 Cevat Köstekçi

DENİZLİ

Baha Akşit
 A. Hamdi Sancar

DIYARBAKIR

Ragıp Karaosmanoğlu

EDİRNE

Cemal Köprülü
 Hasan Maksudoğlu
 Rükneddin Nasuhioglu

ELÂZİĞ

Selâhaddin Toker

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı
 Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ
 Abdülkadir Eryurt
 Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan
 İsmail Sayın
 Hierî Sezen
 Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik
 İhsan Daî

GİRESUN

Hayrettin Erkmén
 Tahsin İnanç
 Doğan Köymen

GÜMÜŞANE

Sabri Özcan San

HATAY

Şekip İnal

İÇEL

Yakup Çukurova

İSTANBUL

Necmi Ateş
 Ali Fuad Cebesoy
 Aleksandros Hacopulos
 Hâdi Hüsmán
 Ziya Köktürk
 Nizamettin Âli Sav
 Nazlı Tıbar

İZMİR

Behzat Bilgin

KARS

Remzi Çakır
 Turgut Göle
 Kemal Güven
 Mehmet Hazer

KAYSERİ

Fikri Apaydın
 İbrahim Kirazoğlu
 Ömer Mart

KIRKLARELİ

M. Ali Ceylân

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
 Ahmet Bilgin
 Osman Bölükbaşı
 Mehmet Mahmudoğlu
 Tahir Taşer

KOCAELİ

Nüzhet Akın
 Ekrem Alican

KONYA

Abdürrahman Fahri
 Ağaoglu
 Tevfik Fikret Baran

Sitki Salim Burçak
Mekki Keskin
Himmet Ölçmen
Halil Özyörük

KÜTAHYA

Osman Özbilen
Nihat Haluk Pepeyi

MALATYA

İsmet İnönü
Nuri Ocakcıoğlu
Hilmi Özbay

MANİSA

Samet Ağaoglu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Adnan Karaosmanoğlu
Sudi Mihçioğlu

MARDİN

Abdülkadir Kalav
Halim Şatana

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan
Yavuz Paşamehmetoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Hüseyin Avni Göktürk
Ahmet Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy
Mehmet Cemil Bengü
Fazıl Erim
Memiş Yazıcı

RİZE

İzzet Akçal
Osman Kavrakoglu

SAMSUN

Hâdi Uzer

SEYHAN

Zahit Akdağ
Enver Batumlu
Nurullah İhsan Tolon
İsmet Uslu

SİİRD

Suat Bedük
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş

SİVAS

Abdürrahman Doğruyol
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay

TOKAD

İhsan Bağ
Osman Haçıbalıoğlu

TRABZON

Süleyman Fehmi Ka-
laycıoğlu
Sami Orberk
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Mehmet Hatıboğlu

UŞAK

Yusuf Aysal
Hâcım Yılmaz

YOZGAD

İhsan Aktürel
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu

ZONGULDAK

Hakkı Hilâleci

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHIŞAR

Rıza Çerçel
Sitki Koraltan
Osman Talu

AĞRI

Kasım Küfreli
Halis Öztürk
Nimet Sümer

AMASYA

Faruk Çöl
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Hamdi Bulgurlu
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Necmi İnang
Fuad Seyhun

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Fatin Dalaman
Attilâ Konuk
Asım Okur

Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nihat İyriboz
A. Baki Ökdem

BALIKESİR

Mekki Said Esen
Enver Güreli
Mücteba İştin
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıyıkoglu
(İ. A.)

M. Halûk Timurtaş
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı
Sitki Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS

Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinoglu
Fahri Belen
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Selim Ragıp Emeç
Müfit Erkuyumcu
Agâh Erozan (Rs. V.)
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
İbrahim Öktem
Kenan Yılmaz

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal
Bedi Enüstün

Safaeddin Karanakteci
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin
Nuri Togay
Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Celâl Boynuk
Asım Emrem

ÇORUH

Mecit Bumin
Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM

Yakup Gürsel
Ali Rıza Kılıçkale
Baha Koldaş
Hüseyin Ortakcıoğlu
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Ali Çobanoğlu
Mustafa Gülcügil
İsmail Hadımlioğlu
Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan
Osman Ongan
Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Yusuf Azizoglu
Mustafa Ekinci
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Mehmet Enginün
Sabahattin Parsoy
Kemal Yaşınkılıç

ELAZIĞ

Suphi Ergene
Hüsnü Göktuğ
Ömer Faruk Sanag
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sana-
lan
Tevfik Şenocak (İ.)

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak
Zeki Çavuşoglu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Şevki Erker
Hâmid Şevket İnce (İ.)

Hasan Numanoğlu
Cemil Önder

Rıza Topcuoğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Abidin Potuoğlu

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Cevdet San
Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Abdullah İzmen
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal

Ekrem Ocaklı

Halis Tokdemir

Halit ZARBUN

HAKKÂRI

Übeydullah Seven

HATAY

A. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Celâl Ramazanoğlu
Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan (Rs.)
Aziz Köksal
Mehmet Mutlugil
Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Nazim Bezmen
Faruk Nafiz Çamlıbel
Seyfi Gögen
Lütfi Kırdar
Fuad Köprülü
Naci Kurt
Adnan Menderes (Baş-
vekil)

Nadir Nadi

Emin Onat

Mükerrem Sarol

Hanri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver

Zakar Tarver

Füruzan Tekil

Ahmet Topcu

Celâl Türkgeldi

Fahrettin Ulaş

Nuri Yamut (İ.)

Tahsin Yazıcı

İZMİR

Abdullah Aker
Mehmet Aldemir
Nebil Sadi Altuğ
Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Arif Güngören (İ.)
Necdet İncekara
Osman Kapani
Rauf Onursal
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
Behçet Uz

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Hasan Erdoğan
İbrahim Us
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nazım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KAYSERİ

Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
Hakkı Kurmel

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Ziya Atıç
Hamdi Başak

Selâmi Dincer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Turan Güneş
Kâzım Meriç
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalın

KONYA

Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydın
Mustafa Bağrıaçık
Remzi Birand
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılıç
Ahmet Koyuncu
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
M. Rüştü Özal
Sabahattin Sönniez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Na-
suhoglu
İhsan Şerif Özgen
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat
Mehmet Kartal
Kâmil Kırıkoglu
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Ala-
kant
Hikmet Bayur
Fevzi Lütfi Karaosman-
oğlu
Melih Koçer
Nafiz Körez (V.)
Muzaffer Kurbanoglu
Muhlis Tümay

MARAS

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Nedim Okmen
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Cevdet Öztürk
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Nâtık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Sadettin Ertur

ORDU

Bekir Baykal
Feyzi Boztepe
Fazlı Ertekin
Sabri İşbakan
Selâhattin Orhon

RİZE

Hüseyin Agun
Kemal Balta
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Ekrem Anıt
Salim Çonoğlu
Abdullah Ekeç
Rami Ozan Gümtüşoğlu
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhâttin Özkefeli

Hamdi Tekay

Ferid Tüzel

Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçalı

Sedat Barı

Ahmet Kınık

Cavid Oral

Salim Serçe

Lütfi Sezgin

Sinan Tekelioğlu

Ahmet Topaloğlu

Mehmet Ünalı

SİRD

Baki Erden

Veysi Oran

SİNOB

Nuri Sertoğlu

Server Somuncuoğlu

Haşim Tari

Muhit Tümerkan (İ.)

SİVAS

Hüseyin Çitil

Ercüment Damalı

Nuri Demirağ

Şevki Ecevit

Etem Erding

Nurettin Ertürk

Kâzım Oskay

Rifat Öçten

Bahattin Örnekol

Memduh Turhan

Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz

Ferid Alpiskender

Necmi Arman

Zeki Erataman

Fethi Mahramlı

Samim Yücedere

TOKAD

Hulûsi Bozbeyoğlu

Selâhattin Gülüt

Ahmet Gürkan

Hasan Kangal

Ömer Sunar

Mehmet Şahin

Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanoğlu

Sabri Dilek

Mahmut Goloğlu

Muzaffer Harunoğlu

Selâhattin Karayavuz

Emrullah Nutku

Pertev Sanaç (İ.)

Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora

Bahri Turgut Okaygün

URFA

Feridun Ayalp

Feridun Ergin

Hasan Oral

Celâl Üncel

Saim Önhon

Aziz Özbay

Muzaffer Timur

UŞAK

Orhan Dengiz (İ. Â.)

Hakkı Gedik

VAN

Hilmi Durmaz

Muslih Görentaş

Hamit Kartal

Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel

Talât Alpay

Mahmüt Ataman

Numan Kurban

Hâşim Tatlıoğlu

Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Sebati Ataman

Hüseyin Balık

Suat Başol

Necati Diken

Sabih Duralı (İ.)

Cemal Kıpçak

Nusret Kirişcioğlu

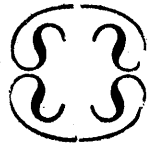
Edibe Sayar

Avni Yurdabayrak

[Münhal Mebuslar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		17

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 Bütçe yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 malî yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/395, 1/479)

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 bütçe yılı hesabı katîsine ait Mutabakat Beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/395)

T. C.

Divanı Muhasebat
Sayı : 395065/1284

11 . VII . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 bütçe yılı hesabı katîsine ait Mutabakat Beyannamesinin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz eylerim.

Divanı Muhasebat Reisi
Muhittin Gürün

MUTABAKAT BEYANNAMESİ

Teşkilâtı Esasiye ve Muhasebei Umumiye kanunları hükümlerine uyularak bir nüshası Divanı Muhasebata gönderilen Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 malî yılı hesabı katîsinin Divanı Muhasebatça tetkik ve muhakeme edilmiş olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve bağlı cetvellerde yazılı meşruhat göz önünde bulundurulmak suretiyle hesabı katîde gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz eyleriz.

Birinci Reis
Muhittin Gürün

D. I. Reisi
Faik Eke

D. 2. Reisi
Refik Bakuy

D. 3. Reisi
Faruk Işık

D. 4. Reisi
A. Âli Hemen

Âza
Fahri Özbudun
(Bulunamadı)

Âza
Ragıp Ögel

Âza
A. Rakım Savcı

Âza
Bahmi Uçkun

Âza
A. Rıza Toksöz

Âza
Nihat Başakar

Âza
Kemal Tolluoğlu

Âza
Başit Örencik

Âza
Cafer Olcaç

Âza
Celâl Çitici

Âza
İhsan Oğat

Âza V.
Necdet Teker

Müddeiumumi
Enver Arkun

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 malî yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası. (1/479)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 318/1989

11 . VI . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 malî yılı hesabı katîsi hakkında Nafia Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 10 . V . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne ait 1954 malî yılı Hesabı Katîsi kanuni müddeti içinde hazırlanarak Büyük Millet Meclisine ve Divanı Muhasebata sunulmuştur.

Sarfiyat

1954 Hesabı Katî Kanunu ile bağlı cetvellerde görüleceği üzere bütçeden yapılan sarfiyat 105 092 041,99 liradır. (Hususni kanunları gereğince tahsisen yapılan sarfiyat, buna dâhildir.) Yine 1954 yılı zarfında 3010 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere 34 256 043,32 lira avans verilmiştir.

Varidat

1954 yılında nakden ve mahsuben tahsil edilen varidat 137 798 784,17 liradır. Bunun 2 174 025,51 lirası âdi gelirlerden 90 892 194 lirası Hazine yardımından 25 000 000 lirası 6200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin J fıkrasına tevfiқан çıkarılan tahvillerin satış hasılatından 4 716 419,78 lirası 5750 ve 6236 sayılı kanunlar gereğince temin olunan özel hasılatından 15 016 144,98 lirası mal sandıklarından müdevver avanslar karşılığının irat kaydolunmasından elde edilmiştir.

Varidatla Sarfiyatın mukayesesi

Bu yıl zarfında katî sarfiyat veya avans olarak vâkı tediyat 139 348 085,31 liradır. Bunun 137 798 784,17 lirası gelire karşılanmış farkı bulunan 1 549 818,40 lirası kasa ve banka mevcudundan ödenmiştir.

İmha edilecek tahsisat

Gerek bütçe ile gerekse hususi kanunlarla alınan 144 040 161,58 liralık tahsisattan 105 092 041,99 lirası nakden ödenmiş 34 256 043,32 lirası avans olarak verilmiş 386 357,40 lirası hususi kanunlardaki hükme göre müteakıp yıla devrolunmuş geriye kalan 4 305 718,87 liranın imhası lâzımgelmekte bulunmuştur.

Hesabı Katî Kanunu bu esaslar dâhilinde tanzim ve ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Umumi Mizan

Hesap isimleri	Zimmet		Matlup		Zimmet artığı		Matlup artığı	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Bütçe geliri	144 040 161	58	137 798 266	91	6 241 894	67	—	—
Bütçe geliri tahakkuk ve tahsilâtı	137 798 266	91	144 040 161	58	—	—	6 241 894	67
Muhassasatı umumiye	144 040 161	58	105 092 041	99	38 948 119	59	—	—
Ödeme emirleri	105 092 041	99	144 040 161	58	—	—	38 948 119	59
Kasa hesabı	4 081 616	64	4 065 697	15	15 919	49	—	—
Banka cari hesabı	143 292 444	00	141 561 969	49	1 730 474	51	—	—
Avans ve krediler hesabı	46 851 444	61	12 292 176	42	34 559 268	19	—	—
Eşhas borçları hesabı	3 580 552	97	35	57	3 580 517	40	—	—
Bütçe hizmetlerinden doğma eşhas borçları hesabı	24 809	90	23 716	86	1 093	04	—	—
Âdi emanetler hesabı	8 113 598	08	10 173 467	07	—	—	2 059 868	99
Bütçe emanetleri hesabı	12 020 839	64	17 063 674	17	—	—	5 042 834	53
Emekli kesenekleri ve Devlet yardımları cari hesabı	134 402	58	138 169	95	—	—	3 767	37
Saymanlıklar irsalât hesabı	32 955 421	96	32 939 985	81	15 436	15	—	—
Bütçe hizmetlerinden doğma eşhas borçları karşılığı hesabı	23 716	86	24 809	90	—	—	1 093	04
Esham ve tahvilât hesabı	118 004	00	54 404	00	63 600	00	—	—
Esham ve tahvilât emanetleri hesabı	54 404	00	118 004	00	—	—	63 600	00
Bütçe gelirleri hesabı	572 305	37	138 371 089	54	—	—	137 798 784	17
Bütçe giderleri hesabı	105 092 041	99	3 120	00	105 088 921	99	—	—
Genel merkez hesabı	72 886	85	158 169	52	—	—	85 282	67
Yekûn	887 959 121	51	887 959 121	51	190 245 245	03	190 245 245	03

(S. Sayısı : 23)

1954 yılı Hesabı Katfisi

İzahat

18.XII.1953 tarihli ve 6200 sayılı Kanunla 28 Şubat 1954 tarihinden itibaren mülhak bütçeli bir idare olarak teşekkül eden Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1954 malî yılı kesin hesabı hazırlanarak Yüksek Meclisin tetkik ve tasvibine arz olunmuştur.

Umumi mizan

1954 malî yılı mahsup devresi sonuna kadar Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün merkez ve bölgelerinde vukubulan hesap muamelelerinin özetini ihtiva eden bu mizanda bütçe dâhil ve haricindeki muameleler icmalen gösterilmiş ve bu muameleler dolayısıyla 1955 malî yılına devreden hesap bakıyeleri ile banka ve kasalardaki nakit mevcudu sütunu mahsuslarında irae edilmiştir.

Bütçe varidatı

1954 malî yılı bütçesiyle 93 627 199 lira tahmin edilmiş olan umumi gelirden malî yıl sonuna kadar nakden veya mahsuben tahsil edilen varidatın taallük ettiği fasıl ve maddelerle nevi ve miktarları aşağıda sırasıyla gösterilmiştir.

Fasıl 1 : İşletme müesseselerinden alınacak varidat fazlaları.

1954 yılında varidat fazlası temin edebilecek işletme mevcudolmadığından bu tertipten tahsilât yapılamamıştır.

Fasıl 2 : Devredilen tesislerden veya ortaklıklardan alınacak bedel ve paylar.

Devredilmiş işletme müessesesi olmaması itibariyle bu tertipten de tahsilât yapılmamıştır.

Fasıl 3 : İşletmelerde mükelleflerden tahsil olunacak amortisman ve işletme ücretleri.

Bu tertipten elde edilecek varidat 1 000 000 lira tahmin edilmişti. Yıl sonuna kadar 207 857,31 lira fazlasiyle 1 207 858,31 lira tahsilât yapılmıştır. Bu tahsilâtın 702 279,92 lirası mal sandıklarından müdevver tahakkuk bakayasından 505 578,39 lirası da 1954 yılı sulama tahakkukatından vâkı olmuştur.

Fasıl 4 : Menkul ve gayrimenkul satış ve kira bedelleri.

Bu tertip için bütçeye 1 000 lira konmuştu. Yıl sonuna kadar 62 474,78 lira fazlasiyle 63 474,78 lira tahsil olunmuştur.

Fasıl 5 : Mütaahhitlerden alınacak gecikme ve saire tazminatı, mütaahhitlerin irat kaydolunan teminat akçeleri.

Bütçeye konulan (1) liraya mukabil 541 791,63 lira tahsilât yapılmıştır. Mütaahhitlerin gecikme vesikası ibrazı neticesinde bu nevi paralar iade edilmekte olduğundan bu fasıldaki hasıllata hakiki bir gelir göziyle bakılmamalıdır.

Fasıl 6 : Mütaahhitlere verilecek makine, malzeme, alât ve edevat, depo ve arazi ve saire kira bedelleri.

Bu tertip için bütçeye (1) lira konmuştu. Yıl sonuna kadar 23 455,24 lira tahsilât yapılmıştır.

Fasıl 7 : Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar.

Madde 1 : Yatırımlar dışında kalan masraflar için.

Bütçeye konulmuş olan 3 347 279 lira tamamen tahsil edilmiştir.

Madde 2 : Yatırımlar için.

Bütçeye konulan 89 278 915 liradan 1 734 000 lira noksaniyle 87 544 915 lira tahsilât yapılmıştır. Noksanı bulunan 1 734 000 lira mütaakıp yıl içinde tahsil olunmuştur.

Fasıl 8 : Teberrular ve diğer çeşitli varidat.

Bütçeye konulan (1) liraya mukabil nakden ve mahsuben 15 353 073,27 lira tahsilât yapılmıştır. Bunun 15 016 144,98 lirası mal sandıklarından müdevver avanslar karşılığına mütebakisi de çeşitli hasıllata tallük etmektedir.

Özel fasıl : Yeraltı suyu tetkik ve araştırması.

Yeraltı suyu tetkik ve araştırması için Amerika Birleşik Devletleri yardımları % 95 ler hesabında teraküm eden ve 5750 sayılı Kanun gereğince Nafia Vekâleti 1953 yılı bütçesinin 789 neu faslına tahsisat kaydolunan 1 950 000 liradan 1953 sonuna kadar 539 716,70 lirası Nafiaca sarf edilmiş ve geriye kalan 1 410 683,30 lirası Hazinece nakden idaremize ödenmiş olduğundan tahsis mahalline sarf edilmek üzere bu miktar özel fasla irat aynı zamanda tahsisat kaydolunmuştu. 1954 malî yılı devrei mahsubiyesi sonuna kadar 1 057 268,45 lirası sarf edilmiş ve mütebakisi 1955 yılına devrolunmuştu.

Bu itibarla varidat cetvelinde görülen miktar 1955 yılına müdevver kısım çıktıktan sonra bakiyesini göstermektedir.

Özel fasıl : 6421 sayılı Kanunla çıkarılan tahvillerin satış hasılatı.

1954 yılı bütçesi için 6421 sayılı Kanunla verilmiş olan 29 600 000 liralık ek tahsisat karşılığı çıkarılan muvakkat tahvillerden yılı içinde ancak 25 000 000 liralığı satılabilmiş ve bu miktar aynen özel fasla irat kaydolunmuştu.

Özel fasıl : 6236 sayılı Kanun gereğince Çukurova Türk Elektrik Anonim Ortaklığından alınan meblâğ.

1954 yılında 182 351,04 lirası Hazineden 3 500 000 lirası da Çukurova Türk Elektrik Anonim Ortaklığından olmak üzere ceman 3 682 351,04 lira tahsil edilmiştir. Bu miktarın 3 659 151,23 lirası senesi zarfında sarf edildiğinden geriye kalan miktar mahiyeti itibariyle devirli bir gelir olduğu cihetle 1955 yılına devrolunmuştur. Bu sebeple varidat cetvelinde görülen 3 659 151,23 lira, vâkı sarfiyat karşılığını teşkil etmektedir.

Bütçe gelir ve giderinin mukayesesi

Gelir	
Lira	K.
2 174 025	51
44 732 564	66
90 892 194	00
137 798 784	17
Yekûn	
Masraflar	
Lira	K.
3 280 462	48
663 783	26
101 147 796	25
34 256 043	32
139 348 085	31
Yekûn	
Muvazene	
Lira	K.
139 348 085	31
137 798 784	17
1 549 301	14

Yukarıdaki tablolarda görüldüğü üzere 1954 malî yılı zarfında nakden ve mahsuben temin olunan hasılat 137 798 301,14 liradır. Buna mukabil mezkûr yıl zarfında vâkı sarfiyat 139 348 085,31 liraya

balığ olmuştur. Gelire nazaran fazla sarf olunduğu görülen miktar 1 549 818,40 liradan ibaret olup kasa ve banka mevcudıyla karşılanmıştır.

Tahsisatla sarfiyatın mukayesesi

1954 malî yılı zarfında gerek bütçe ile, gerekse hususi kanunlarına müsteniden munzam olarak alınan tahsisat miktarı ceman (144 040 161,58) liradır. Bundan (139 348 085,35) lirası masraf ve avanslara harcanmış (386 357,40) lirası devirli tahsisat olması itibarıyla ertesi yıla devrolunmuş (4 305 718,87) lirası da imhası lâzımgelen tahsisat olarak tesbit edilmiştir.

Tahsisat ve sarfiyatın müfredatı parti itibarıyla aşağıda irae olunmuştur :

Tahsisat	
Lira	K.
93 627 199	00
29 600 000	00
1 410 683	30
3 682 351	04
15 016 144	98
703 783	26
144 040 161	58

Bütçe ile alınan
6421 sayılı Kanunla alınan
5750 sayılı Kanun gereğince özel
6236 sayılı Kanun gereğince özel
Mal sandıklarından müdevver avanslar karşılığı (3010 sayılı Kanun)
Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci maddesi gereğince
Yekûn...

Sarfiyat

Sarfiyat	
Lira	K.
3 280 462	48
663 783	26
86 652 648	54
9 452 313	18
34 256 043	32
5 042 834	53
386 357	40
139 734 442	71
4 305 718	87
144 040 161	58

Âdi masraflar (A/1)
6211, 6452 numaralı kanunlar gereğince ilâvei tediyeler
Yatırım masrafları
Özel fasıllardan yatırım masrafları
3010 sayılı Kanun gereğince verilen avanslar karşılığı mevkuftutulan tahsisat
Bütçe emanetine alınan istihkaklar karşılığı
Kanunları gereğince ertesi yıla devreden özel tahsisat
Yekûn
İmhası lâzımgelen tahsisat
Umumi yekûn

Nakdin kontrolü

Lira		K.	
2 059 868	99		
5 042 834	53		
3 767	37		
7 106 470	89	15 919	49
1 746 394	00	1 730 474	51
5 360 076	89	1 746 394	00

Âdi emanet
Bütçe emaneti
Emeklilik kesenekleri bakıyesi
Yekûn
Kasalar mevcudu
Banka mevcudu
Yekûn

Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Divanı Muhasebat Encümeni

Esas No. 1/479, 3/395

Karar No. 5

6 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 malî yılı hesabı katîsi hakkında Başvekâletin 11 . VI . 1956 tarih ve 71 - 318/1989 numaralı yazısıyla teklif olunan kanun lâyihası Divanı Muhasebatın mutabakat beyannamesiyle birlikte Divanı Muhasebat ve Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. Tahsisat :

1954 malî yılı Bütçe Kanunu ile verilen ve sonradan ilâveten alınan tahsisat miktarı mutabakat beyannamesi ve hesabı katîde birbirine uygun olarak 144 040 161 lira 58 kuruştur.

2. Sarfiyat :

Mutabakat beyannamesinde sarfiyat miktarı 105 088 921 lira 99 kuruştan ibaret olduğu halde hesabı katîde 3 120 lira fazlasıyla 105 092 041 lira 99 kuruştur.

Bu fark, (Yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri) faslından bütçeye masraf kaydedilecek bönolar muhteviyatına sonradan iade edilen gecikme cezasının dâhil edilmesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Ayrıca yekûna müessir olmıyarak fasıllar arasında 125 lira fazla ve noksanlık mevcudolmakla mutabakat beyannamesine yazılı 105 088 921 lira 99 kuruş sarfiyat olarak kabul edilmiştir.

3. İmha edilen tahsisat :

Encümenimizce kabul edilen tahsisat ve sarfiyata göre tahsisat bakıyesi 38 951 239 lira 59 kuruştan ibaret olup bundan 3010 sayılı Kanun gereğince verilen 34 256 043 lira 32 kuruş avans ile 1955 yılına devredilen 386 357 lira 40 kuruş

sun tenzilinden sonra kalan 4 308 838 lira 87 kuruşluk tahsisatın imhası icabetmiş ekli cetveler ona göre tanzim edilmiştir.

4. Varidat tahakkukatı :

Mutabakat beyannamesi ve hesabı katîde birbirine uygun olarak 137 798 784 lira 17 kuruştur.

Tahsilât :

Hesabı katî ve mutabakat beyannamesinde birbirine uygun olarak 137 798 784 lira 17 kuruştur.

5. Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1954 malî yılında yaptığı 137 798 784 lira 17 kuruş tahsilâta karşılık 105 088 921 lira 99 kuruşluk sarfiyat yaptığından aradaki farkı teşkil eden 32 709 862 lira 18 kuruş tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

Yukarda arz olunan sebeplere ve kabul edilen tahsisat, sarfiyat ve varidatın mutabakat beyannamesinde yazılı miktarlara uygun olduğu anlaşılmasına göre değişik olarak tanzim edilmiş bulunan ve kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Divanı Muhasebat E.

Reisi Y.

M. M.

Bilecik

Ş. Hasırcı

Bolu

A. Hatı

Mardin

H. Şatana

Kâtip

Yozgad

N. Kurban

Denizli

M. Gülcügil

Urfa

M. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 mali yılı Hesabı Katı kanunu lâiyhası

MADDE 1. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 mali yılı umumi sarfiyatı bağılı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere 3 280 462,48 lirası âdi, 101 147 796,25 lirası yatırım, 663 783,26 lirası memur ve hizmetlilerin birer aylık ilâve tahsisatı olmak üzere, ceman 105 092 041,99 liradır.

MADDE 2. — Mezkûr umum müdürlüğün 1954 mali yılı umumi tahsilâtı bağılı (B) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile 2 174 025,51 lirası âdi, 44 732 564,66 lirası hususi kanunlar, 90 892 194 lirası hazine yardımı olmak üzere 137 798 784,17 liradır.

MADDE 3. — Bütçe varidatı ile sarfiyatı arasındaki 32 706 742,18 lira varidat fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere 3010 sayılı Kanun mucibince avans olarak verilen (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde ayrı birer sütunda gösterilen 34 256 043,32 lira tahsisattan mevkuf tutulmuştur.

MADDE 5. — Tahsisattan 1954 mali yılı içinde sarf olunmayan ve bağılı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ayrı sütunlarında gösterilen 4 305 718,87 lira imha edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

Başvekil
A. Menderes
Devlet Vekili ve
Milli Müdafaa V. V.
Ş. Ergin
Devlet Vekili
C. Yardımcı
Milli Müdafaa Vekili

10. V. 1956
Devlet Vekili
M. C. Bengü
Devlet Vekili
E. Kalafat
Adliye Vekili
H. A. Göktürk
Dahiliye Vekili
E. Menderes

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1954 bütçe yılı Hesabı Katı kanun lâiyhası

MADDE 1. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 bütçe yılı sarfiyatı ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere (105 088 921) lira (99) kuruştur.

MADDE 2. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1954 bütçe yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (137 798 784) lira (17) kuruştur.

MADDE 3. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere 3010 sayılı Kanun gereğince avans olarak verilen ve (A/2) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen (34 256 043) lira (32) kuruş tahsisatından mevkuf tutulmuştur.

MADDE 4. — Gelirle sarfiyat arasındaki (32 709 862) lira (18) kuruş tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 5. — Tahsisattan 1954 bütçe yılı içinde sarf olunmayan ve ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ayrı bir sütununda gösterilen (4 308 838) lira (87) kuruş imha edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

Hü.

Di. M. E.

Hariciye Vekili <i>F. Köprülü</i>	Maliye Vekili <i>N. Ökmen</i>
Maarif Vekili <i>A. Özel</i>	Nafia Vekili <i>M. Çavuşoğlu</i>
İkt. ve Ticaret Vekili <i>Z. Mandalinci</i>	Sıh. ve İç. Mv. Vekili <i>N. Körez</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsman</i>	Ziraat Vekili V. <i>M. C. Bengü</i>
Münakalât Vekili <i>A. Demirer</i>	Çalışma Vekili <i>M. Tarhan</i>
İşletmeler Vekili <i>S. Ağaoğlu</i>	

1954 yılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü

A/1 - CETVELİ

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		3010 sayılı Kanun gereğince verilen avans		Ertesi yıla devrolunan tahsisat		İmha edilen tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
201	Maaşlar	1 957	502	1 271	574 53					685	927 47
202	Ücretler	447	600	272	043 46					175	556 54
203	Geçici hizmetliler ücreti	849	650	460	880 52					388	769 48
204	Ecenebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri	486	000	327	241 36					158	758 64
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	64	100	45	165 99					18	934 01
207	Ecenebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mü-kâfatı	1	500							1	500
209	5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	179	331	90	317 36					89	013 64
210	Temsil tahsisatı	2	100	1	925						175
301	Merkez daireleri büro masrafları	83	000	72	479 16					10	520 84
302	Vilâyetler büro masrafları	89	000	44	468					44	532
303	Basılı kâğıt ve defterler	10	000	9	447						553
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masları	65	000	49	587 63					15	412 37
305	Merkez kira bedeli	15	000	13	440					1	560
306	Giyecekler	2	300	2	243 18						56 82
307	Yolluklar	67	000	47	151 45					19	848 55
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek te-davi masrafları ve yollukları	6	500	1	240 35					5	259 65
403	Temsil masrafları	6	000	5	963 91						36 09
407	Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren masraflar	70	000	48	914 37					21	085 63
419	Mahkeme masrafları	180	000	156	114 01					23	885 99

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		3010 sayılı Kanun gereğince verilen avans		Kırtesi yıla devrolunan tahsisat		İmha edilen tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
450	Üniversitelerde okutulan öğrencilere verilecek burslar	18 000								18 000	
451	Yayın masrafları	12 000		11 946	66					53	34
452	Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere gönderileceklerin yol-luk ve gündelikleri	10 000								10 000	
453	Milletlerarası münasebetlerin icabettirdiği masraflar	32 500		14 386	28					18 113	72
458	Fuar, sergi ve teşvik masrafları	5 001		562	50					4 438	50
476	Kurs masrafları	5 000								5 000	
501	Geçen yıl borçları	173 957	12	172 221	90					1 735	22
502	Eski yıllar borçları	180 898	65	161 147	86					19 750	79
505	Hükme bağlı borçlar	3 000								3 000	
A/1 Cetveli yekûnu		5 021 939	77	3 230 462	48					1 741 477	29

A/2 - CETVELİ*Yatırımlar*

752	Satılmalınacak taşınlar	233 000				232 370	88			629	12
771	6200 sayılı Kanununun 41 nci maddesi gereğince yapılacak yeraltı ve yerüstü su iş-leri	220 000		220 000							
786	3132, 4100, 4649, 5259, 6089 sayılı kanunlar gereğince yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri	96 739 184	73	72 436 883	79	23 755 988	90			546 312	04
787	Ankara lâğımlarınının yapım ve bakım mas-rafları	576 074	50	576 069	85					4	65

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		3010 sayılı Kanun gereğince verilen avans		Ertesi yıla devrolunan tahsisat		İmha edilen tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
788	Teknik hizmetler geçici görev yollukları	477 000		465 054	74					11 945	26
791	Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım	20 000 000		17 994 354	69					2 005 645	31
A/2 Cetveli yekûnu		118 245 259	23 91 692 363	07 23 988 359	78					2 504 536	38

Özel fasıllar

901	6211 sayılı Kanun gereğince memurlara verilen tahsisat	663 783	26	663 783	26						
Özel	Mal sandıklarından müdevver mülga Su İşleri Reisliğine ait 3010 sayılı Kanuna tâbi avanslar	15 016 144	98	6 250 328	68	8 762 991	10			2 825	20
970	5750 sayılı Kanun gereğince yeraltı suları tetkik ve araştırma masrafı	1 410 683	30	1 049 342	92			361 340	38		
971	6236 sayılı Kanun gereğince Çukurova E. T. O. den alınan yapım ve esash onarım masrafları karşılığı	3 682 351	04	2 152 641	58	1 504 692	44	25 017	02		
Ö. F. Yekûnu		20 772 962	58 10 116 096	44 10 267 683	54			386 357	40	2 825	20

İcmal

A/1	Cetveli yekûnu	5 021 939	77	3 280 462	48					1 741 477	29
A/2	»	118 245 259	23	91 692 363	07	23 988 359	78			2 564 536	38
Ö.F.	»	20 772 962	58	10 116 096	44	10 267 683	54	386 357	40	2 825	20
UMUMİ YEKÛN		144 040 161	58 105 088 921	99 34 256 043	32			386 357	40	4 308 838	87

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	Muhammenat		Tahsilât	
			Lira	K.	Lira	K.
1		İşletme müesseselerinden alınacak varidat fazlaları		1		
2		Devredilen tesislerden veya ortaklıklardan alınacak bedel ve paylar		1		
3		İşletmelerde mükelleflerden tahsil olunacak amortisman ve işletme ücretleri	1 000 000		1 207 858	31
4		Menkul ve gayrimenkul satış ve kira bedelleri	1 000		63 474	78
5		Mütaahhitlerden alınacak gecikme ve saire tazminatı ve mütaahhitlerin irat kaydolunan teminat akçeleri		1	541 791	63
6		Mütaahhitlere verilecek makine, malzeme, alet ve edevat, depo arazi ve saire kira bedelleri		1	23 455	24
7		Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar				
	1	Yardımlar dışında kalan masraflar için	3 347 279		3 347 279	
	2	Yatırımlar için	89 278 915		87 544 915	
8		Teberrular ve diğer çeşitli varidat		1	15 353 590	53
Normal varidat yekûnu			93 627 199		108 082 364	49
<i>Özel fasıllar</i>						
970		5750 sayılı Kanun gereğince Milli Bankadan alınan yeraltı suları kredisi			1 057 268	45
Özel		6241 sayılı Kanunun 2'nci maddesi gereğince çıkarılan tahviller satış bedeli			25 000 000	
971		6236 sayılı Kanun gereğince Çukurova T. A. E. şirketinden alınan taksit bedeli			3 659 151	23
Ö. F. Yekûnu					29 716 419	68
<i>İcmal</i>						
Normal varidat Yekûnu			93 627 199		108 082 364	49
Özel » »					29 716 419	68
UMUMİ YEKÜN			93 627 199		137 798 784	17

**Türkiye Büyük Millet Meclisi 1956 yılı Haziran - Ağustos ayları
hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni
mazbatası (5/36)**

Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni

6 . XII 1956

Esas No. 5/36

Karar No. 2

Yüksek Reisliğe

Lira	Kı.	
13 466 480	97	1956 Haziran başında bankada mevcut para.
4 533 205	98	1956 Haziran, Temmuz Ağustos aylarında Ziraat Bankasının aldığı para.
17 999 686	95	Yekûn
6 312 444	53	1956 Haziran, Temmuz Ağustos aylarında Ziraat Bankasının harecağı para.
11 687 242	42	1956 Eylül başında bankada mevcut para.

Büyük Millet Meclisi Muhasebesinin 1956 Haziran, Temmuz, Ağustos ayları gider kâğıtları incelendi.

1956 Haziran başında Ziraat Bankasında kalan para Haziran, Temmuz, Ağustos aylarında Ziraat Bankasınca alınan paraya eklendikten ve toplamından da bu aylarda Ziraat Bankasınca harcanan para çıktıktan sonra 1956 Eylül ayı başında Ziraat Bankasında (11 687 242,42) lira kaldığı görülmüş ve bankanın her gün gönderdiği hesap puslaları toplamı da buna uygun bulunmuş olmakla beraber yapılan tediyelere ait masraf kâğıtlarının da kanun ve mevzuata muvafık olduğu anlaşılmıştır.

Umumi Heyetin itilama arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Meclis Hesaplarının Tetkiki

Encümeni Reisi İstanbul F. N. Çamlıbel	Mazbata M. Gümüşane H. Zarbun	Kâtip İsparta K. Demiralay	Murakıp Sivas R. Öçten	İstanbul Z. R. Sporel İmzada bulunamadı	
Kars A. Yeniaras	Kırklareli H. Yaman	Konya R. Gökmenoğlu Sivas M. Turhan İmzada bulunamadı	Konya M. Keskin Tokad A. Gürkan	Samsun F. Tüzel	Sivas N. Ertürk

Hafik'in Pirhüseyin köyünden Alioğlu Mehmet Karataş'ın, ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/386)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. 5/4 - 2054

4 . VII . 1956

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ali Başyurt tarafından menfaat mukabili temin edilerek Muhtar İbrahim Özdoğan'ı taammüden öldürmekten suçlu Hafik'in Pirhüseyin Köyü nüfusunda kayıtlı Ali oğlu, Hatice'den doğma 1322 doğumlu Mehmet Karataş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Sivas Ağırceza Mahkemesinden verilen hükmün tasdikine ve sonraki kanuni muamelesinin yapılmasına dair olup Adliye Vekâletinin 28 . VI . 1956 tarih ve 18668 sayılı tezkeresiyle gönderilen Temyiz Mahkemesinin 31 . III . 1956 gün ve esas : 2737, karar : 1151 sayılı ilâmı ile bu işe ilişkin dosyanın bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 3/386

Karar No. 5

6 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Hafik kazasının Benlikaya köyünden muhtar İbrahim Özdoğan'ı mavzerle ve taammüden öldürmekten sanık Hafik kazasının Pirhüseyin köyünden cilt 13, hane No. 1 de kayıtlı Alioğlu, Hatice'den doğma 1322 doğumlu evli, beş çocuğu, cahil Mehmet Karataş namı diğeri (Havadis) hakkında Sivas Ağır Ceza mahkemesince, bozma üzerine müttehaz 30 . III . 1955 tarih 954/182 esas ve 955/65 karar sayılı idam kararı, Temyiz 1 nei Ceza Dairesinin 31 . III . 1956 tarih ve 1151 karar, 2737 esas ve 3169 tebliğ sayılı ilâm ile ittifakla tasdik olunmuş ve mütaakıp kanuni muamelelerin ikmalî için dosya Başvekâletin 4 . VII . 1956 gün ve 5/4 - 2054 sayılı tezkeresi mucibince Riyasetçe encümenimize havale edil-

miş bulunmakla, multevası birer birer incelendi. Neticede;

Maktul İbrahim Özdoğan ile, bir kız kaçırma ve miras meselesinden dolayı husumetli bulunup, bilâhara vefatı sebebiyle hakkındaki âmme dâvası sukut etmiş olan maznun Ali Başyurd'un para ve silâh va'dine tamaen ve onun tahrik ve teşvikine tebaen, işbu katil fiilini ika eylemiş bulunan sanık Mehmet Karataş'ın, tasmin ve tasavvurunu kuvveden fiile çıkarabilmek için, hazırlıklara başladığı, bu cümleden olmak üzere, kendisine suç ortağı seçtiği diğeri maznun Mehmet Özdemir nam şahıs da, silâh vereceği va'diyile suçun irtikâbında kendisine yardımcı olmaya ikna eyledikten sonra, zaman zaman maktulün

yalnız olup olmadığını kendisine haber vermek maksadıyla muharrik ve müşevvik Ali Başyurt tarafından muayyen bir yere konmuş olan taşların durumunu tetkik ve münasip şartların tahakkukunu kontrol için Benlikaya köyüne gidip gelmeye başladığı ve suç tarihi olan 29 . V . 1951 akşamı, arkadaşı Mehmet Özdemir'le birlikte maktulün köyü olan Benlikaya köyü civarındaki mezarlığa gidip, önceden tedarik ettiği kadın çarşafını giydikten ve yine Ali Başyurt tarafından temin edilip katil fiilinde kullanılmak üzere önceden kendisine verilmiş olan mavzeri de koltuğunun altına sakladıktan sonra, işaret taşlarını kontrole gittiği, gerek taşların vaziyetinden, gerekse orada rasladığı Ali Başyurt'un inbarından, maktul İbrahim'in evinde yalnız olduğunu öğrenerek, arkadaşı Mehmet Özdemir'le plânlarının son bir provasını yapıp, köye girdikleri ve muhtarın evini sordukarı şahit İsmail Yıldız'a Tokad'dan kaçırılmış bir kadın olarak takdim edilen sanık Mehmet Karataş ve suç ortağı Mehmet Özdemir şahit İsmail'in delâletiyle muhtarın evine götürüldükleri ve don gömlek kendilerini kabul edip Mehmet Özdemir'den kaçırdığı kadın hakkında izahat almakta olan muhtar maktul İbrahim'in, kadın kıyafetindeki sanık Mehmet Karataş tarafından, çarşafının altında sakladığı mavzerle yakın mesafeden bir el ateş edilmek suretiyle öldürüldüğü ve bir aya yakın bir firar devresini mütaakıp, pusuya düşürülerek jandarmalara yakalattırılmış olduğu, sanık Mehmet Karataş'ın hazırlık tahkikatı sırasında jandarmaya, savcıya ve sulh yargıcına, ilk tahkikat sırasında da sorgu yargıcına verdiği birbirini tutan ifadelerindeki sarih ikrarı, diğer sanık Mehmet Özdemir'in tahkikatın her safhasında cereyanı hâdiseye uygun düşen ve ikrara müntehi beyanı ve şahit İs-

mail Yıldız'ın yeminli şahadeti ve diğer deliller ile şüpheden âri bir şekilde anlaşmıştır.

Esasen Sivas Ağır Ceza mahkemesince de bu yolda kabul ve telâkki edilmiş olan deliller muvacehesinde verilen idam hükmü Temyiz Mahkemesi 1 nci ceza dairesince iki defa incelenmiş ve her ikisinde de Başsavcılığın tebliğnamesi veçhile, sanık Mehmet Karataş'ın, mahkemece sabit görülüp vafını ve tatbiki muktazi kanun maddesinin tâyinine müntehi olan kararı ittifakla tasvip ve tasdik edilmiş ve encümenimizcede, verilmiş ve tasdik edilmiş olan mezkûr idam hükmünün, isabetli olduğu ve kararın tadilini veya yeni baştan tetkikini gerekli kılacak adli hata veya sair her hangi bir illet ile muallel bulunmadığı kanaatine varılmış olduğundan, Yüksek Meclisce mezkûr idam hükmünün Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 nci maddesi mucibince infazı lüzumuna karar verilmesi gerektiği mütalâasıyle dosyanın Yüksek Riyasete tevdiine ittifakla karar verildi.

Adliye Encümeni Reisi	Bu M. Muharriri	
Aydın	Çorum	
Cevat Ülkü	M. Kemal Biberioğlu	
Kâtip		
Kocaeli	Aydın	* Balıkesir
Selâmi Dinçer	N. Geveci	V. Asena
Bingöl	Çanakkale	Çoruh
N. Aras	S. Sezgin	M. Önal
Erzurum	Erzurum	Eskişehir
Z. Çavuşoğlu	A. Eryurt	H. Sezen
Hatay	Konya	Kütahya
A. F. Atahan	T. F. Baran	S. S. Nasuhuoğlu
		İnzada bulunamadı
Samsun		Yozgad
R. O. Gümüzoğlu		M. Ataman

Bartın'ın Amasra nahiyesinin Çanakçılar köyünden Hüseyinoğlu İsmail Akkaya'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası (3/385)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. : 5/4 - 2052

4 . VII . 1956

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ali Bilgin'den aldığı 400 lira para mukabilinde Mustafa Tamur'u taammüden öldürmekten suçlu Bartın'ın Amasra nahiyesinin Çanakçılar köyünün 20 numaralı hanesinde kayıtlı Hüseyinoğlu Hatice'den doğma 1307 doğumlu İsmail Akkaya'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Bartın Ağza Ceza Mahkemesinden verilen hükmün tasdikine ve sonraki kanuni muamelesinin Büyük Millet Meclisince yapılmasına dair olup Adliye Vekâletinin 28 . VI . 1956 tarih ve 18669 sayılı tezkeresiyle gönderilen Temyiz Mahkemesinin 18 . IV . 1956 gün ve esas 929, Karar 1360 sayılı ilâmı ile bu işe ilişkin dosyanın bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Adliye Encümeni mazbatasası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 3/385

Karar No. 7

6 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Bartın kazasının Amasra nahiyesine bağlı Koca köyünden Hasanoğlu 1335 doğumlu Mustafa Tamur'u 25/26.VII.1955 gecesi 400 lira mukabilinde taammüden öldürmekten maznun Bartın kazasının Amasra nahiyesi Çanakçılar köyünden hane 20, cild 55, sayfa 11 de nüfus siciline mukayyet Hüseyin ve Hatice oğlu 1307 doğumlu İsmail Akkaya ile İsmail Akkaya'yı taammüden katil suçuna azmettirmek suretiyle bu suça iştirakten mezkûr kaza ve nahiyenin İncigez köyünden hane 19, cild 54, sayfa 89 da nüfus sicilinde kayıtlı İsmail ve Ayşe oğlu 14 Şubat 1929 tarihinde mütevellit Ali Bilgin haklarında Bartın Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan duruşma sonucunda sabit olan fiillerinden do-

layı maznunlardan İsmail Akkaya'nın hareketine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin (4) ncü bendine tevfikan idam cezasıyla tecziyesine ve Ali Bilgin'in de kezalik Türk Ceza Kanununun 64/2, 450/4 ve 59 ncu maddeleri mucibince müebbeden ağır hapis cezasıyla mahkûmiyetine dair mezkûr mahkemeden 14.XII.1955 tarihinde 1955/77 esas ve 99 karar numarasıyla sâdır olan hüküm Temyiz Mahkemesi Birinci Ceza Dairesinin 18.IV.1956 tarih ve 929 esas, 1360 karar ve 116 tebliğ numaralı ilâmiyle tasdik kılınmış olmakla mahkûmlardan İsmail Akkaya hakkındaki ölüm cezası hakkında gerekli tetkikat yapılmak üzere bu bapta ki dosya 4.VII.1956 tarih ve 5/4-2052 numaralı

tahrirat ile Başvekâletten Türkiye Büyük Millet Meclisine tevdi ve encümenimize havale edilmiştir.

İera kılınan tetkikat ve müzakere sonunda :

İsmail Akkaya hakkındaki idam hükmünün Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 ncı maddesi mucibince infazına encümenimizce 28.XI.1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi	Bu M. Muharriri	Kâtip
Aydın	Balıkesir	Kocaeli
C. Ülkü	V. Asena	S. Dinger
Çanakkale	Çoruh	Çorum
S. Sezgin	M. Önal	M. K. Biberoglu
Denizli	Erzincan	Erzurum
I. Hadımlıoğlu	S. Perinçek	A. Eryurt
Kars	Konya	Konya
I. Us	H. Aydınler	T. F. Baran
Malatya		Sivas
N. Ocakcıoğlu		Ş. Ecevit